

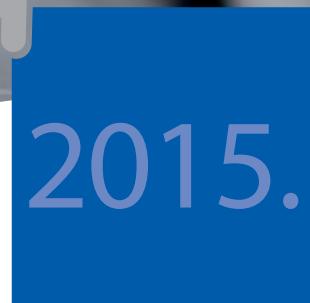

**ISPRED
rokova**

**IZNAD
očekivanja**

Jedna o rekordnih godina
za kredite i ulaganja
uz prve velike doprinose
Planu ulaganja za Europu

2015.

Izvješće **o radu**

Sadržaj

2 Uvodna riječ PREDSJEDNIKA

4 GLAVNI NAGLACI IZ 2015.

6 EIB RAZMIŠLJA...EIB DJELUJE...
INOVACIJE sada i odmah: odgovor na najveću potrebu
europskog gospodarstva
Uvijek UZ VAS: Kako EIB podupire ključne inovacije tamo
gdje drugi okljevaju?

40 GLOBALNI igrač:
ulaganja izvan EU-a

44 Odakle dolaze sredstva:
Izdavanje dužničkih
instrumenata i zelenih
obveznica

46 Sprega i suradnja
Upravljanje u EIB-u

ISKORISTITE ovo izvješće kako biste...

OTKRILI što najveći zajmodavac

na svijetu **RADI...**

...i **DOZNALI** kako najveći financijer
inovacija u Europi **RAZMIŠLJA**

Uvodna riječ predsjednika

EIB se 2015. suočio s novim izazovima. Ne bi li se s njima mogla nositi, Banka se morala razvijati. Kako je napisao Victor Hugo, "mijenjajte listove, zadržite korijen." Riječi tog velikog francuskog pisca glasno odjekuju u našim ušima dok krećemo s provedbom Plana ulaganja za Europu, oslanjajući se na svoju postojeću stručnost i koristeći je za razvoj novih pristupa. U 2015. smo svoje ambiciozne obveze ispunili na način da je dokapitalizacija u visini od 10 milijardi EUR dovela do potpore za ulaganja vrijedna 190 milijardi EUR. Pojačali smo napore koje ulažemo na najtežim područjima u Europi i cijelome svijetu. Pobrinuli smo se za napredak u provedbi Plana ulaganja za Europu čak i prije uspostave struktura na kojima počiva.

EIB je banka EU-a. Odgovorni smo za ekonomске potrebe svakog europskog građanina u svakoj zemlji EU-a. Otkako je 2008. nastupila finansijska kriza, odgovor EIB-a se pokazao snažnim i neprocjenjivim. Banka je krenula put promjena i osvremenjivanja. A to je urodilo stvarnim plodovima.

Godine 2012., države članice EU-a su, kao naši dioničari, postigle dogovor o dokapitalizaciji Grupacije EIB. Zauzvrat su zatražile da odobrimo dodatnih 60 milijardi EUR zajmova i osiguramo potporu za ulaganja u ukupnoj vrijednosti od najmanje 180 milijardi EUR. U tome ne samo da smo uspjeli, već smo taj cilj i nadmašili, a posao smo dovršili prije roka, već u travnju.

To je jedan od razloga iz kojih smo, puni samopouzdanja, krenuli s ispunjavanjem očekivanja postavljenih Planom ulaganja za Europu. Dok je uredba o osiguravanju jamstva iz proračuna EU-a još bila u završnoj fazi izrade, Komisija se pobrinula za sredjivanje poslova koji su njime trebali biti obuhvaćeni, čime je u travnju 2015. omogućen početak prvih ulaganja u okviru Plana.

Do konca 2015. godine, Grupacija EIB – tj. EIB i EIF – odobrila je više od stotinu zajmova i jamstava o sklopu Plana ulaganja. O tome ćete više pročitati na idućim stranicama. Poslovi što ih je EIB do sada sklopio

“ Budućnost Europe mora biti inovativna, ali jednako tako i zelena.

radi financiranja iz Europskog fonda za strateška ulaganja odnose se upravo na one djelatnosti i sektore koji bi se trebali podupirati prema Planu ulaganja za Europu. Polovica ih se odnosi na obnovljive izvore energije, energetsku učinkovitost, niskougljični razvoj i očuvanje okoliša. Ostali se odnose na digitalnu infrastrukturu, istraživanja i razvoj te industrijske inovacije.

I to je upravo ono što je i potrebno. Budućnost Europe mora biti inovativna, ali jednako tako i zelena. EIB je svjetski predvodnik u financiranju borbe protiv klimatskih promjena. Na tom smo području finansirali više projekata nego sljedećih pet najvećih multilateralnih razvojnih banaka zajedno. Kroz narednih pet godina, osigurat ćemo približno 100 milijardi EUR za projekte vezane uz klimu. Priponoći ćemo ostvarenju ambicioznog sporazuma prihvaćenog na konferenciji o klimatskim promjenama u prosincu 2015. u Parizu.

Obvezali smo se da ćemo najmanje četvrtinu svojih zajmova namijeniti projektima borbe protiv

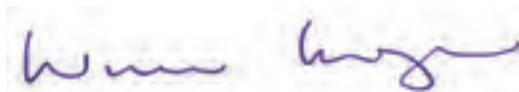
klimatskih promjena. U 2015. godini, tu smo obvezu i više nego ispunili. K tome, kreditiranje projekata borbe protiv klimatskih promjena odlučili smo do 2020. povećati na 35% zajmova koje odobravamo zemljama u razvoju.

EIB je u 2015. godini žustro odgovorio na izbjegličku krizu, pri čemu je u zemljama odredišta financirao projekte hitnog stambenog zbrinjavanja izbjeglica i izvršio dugoročna ulaganja u njihovoj matičnoj regiji. Primjerice, u studenom je EIB u Jordanu potpisao ugovor u vrijednosti od 50 milijuna EUR radi finansiranja vodoopskrbne mreže na sjeveru zemlje. Naime, dolazak sirijskih izbjeglica snažno optereće ionako oskudnu vodoopskrbu u Jordanu, a prijeti i izazivanjem sukoba između izbjeglica i domaćeg stanovništva. Projektim poput ovog, ti će se pritisci ublažiti. Svojom potporom pograničnim zemljama, izbjeglice odvraćamo od poriva da nastave s putom i traže azil u Europi. Omogućujemo im da ostanu bliže svojim domovima i da tamo započnu novi život.

U svom smo radu, naravno, većinom usredotočeni na Europu. Iznos naših zajmova odobrenih u Grčkoj doseže 10% njenog BDP-a. No, svoje napore namješavamo i dalje jačati. EIB je 2015. bio vrlo aktivran i u susjednim zemljama. Tijekom ljeta smo vodili složene pregovore ne bismo li ubrzali izdavanje jamstva Svjetskoj banci za zajmove u iznosu od 520 milijuna EUR, koji su joj omogućili financiranje nabave plina za grijanje u Ukrajini. Nad pregovorima su se nadvili oblaci rata, kao i opasnost od velike patnje u slučaju izostanka plina. Srećom, energični ljudi iz Banke bili su uspješni.

Dosezi i učinci EIB-ova rada su globalni. Zadnjih godina neprestano raste uloga Grupacije EIB u pomoći koju Evropi pruža u osmišljaju i pružanju odgovora na lokalne i globalne izazove. U ovom ćemo vam izvješću pokazati kako je to pregnuće u 2015. uzelo još većeg maha.

Werner Hoyer

Ukupno FINANCIRANJE

18,7 mlrd.^{EUR}

za inovacije
i vještine

28,4 mlrd.^{EUR}

za mala i srednja
poduzeća

19,1 mlrd.^{EUR}

za infrastrukturu

GLAVNI NAGLACI IZ 2015.

19,6 mld.
za okoliš

Europski fond za strateška ulaganja u 2015.

→ Grupacija EIB **126** projekata
odobreno ili potpisano

→ **7,5** mIrd. EUR financirano iz
EFSU-a

→ Mobilizirano
50 milijardi EUR ukupnih ulaganja

→ U **22** od 28 zemalja EU-a

Klima i okoliš su u žarištu gotovo **50%**
odobrenih projekata EIB-a

81.000 MSP-a okoristit će se financiranjem
iz EIF-a – potpora koja će osnažiti europsko
gospodarstvo i otvoriti radna mjesta

Inovacije sada i odmah

EIB je u svom radu okrenut pružanju odgovora na inovacijski raskorak između Europe s jedne te SAD-a i Japana s druge strane, i to prije nego što bude prekasno.

EIB uviđa prijeku potrebu otklanjanja posljedica nastalih uslijed više desetljeća nedovoljnih izdvajanja – i nedovoljnog razmišljanja – na području inovacija. Ta spoznaja je u pozadini mnogih projekata koji se spominju u ovome izvješću.

novacije nisu ono što su nekad bile. Više se ne radi tek o smišljanju nekog novog proizvoda. Radi se i o tome kako ga proizvodimo. Nadzorni sustavi zasnovani na računalnom oblaku uskoro će upravljati radom tvornica posvuda po svijetu, čime će se požnjeti koristi ekonomije razmjera. Digitalizirani lanci opskrbe i isporuke će automatski i bez prestanka raditi danju i noću.

Preobrazba proizvodnje u digitalizirani proces zauzima najvažnije mjesto u današnjem preoblikovanju poslovnog svijeta. Zahvaljujući digitalnim pomacima što su ih ostvarile u zadnja dva desetljeća, tvrtke iz SAD-a imaju veliku prednost na području uslužnih djelatnosti, dok Europa još uvijek pomalo prednjači kada je riječ o stručnom znanju i iskustvu na području proizvodnje. No, u roku od nekoliko godina, i proizvodnja će se u potpunosti digitalizirati. Dakle, Europa svoju proizvodnju mora ubrzano inovirati velikim ulaganjima i još većom željom za novim pristupima koji nose viši rizik, ali možda i još viši povrat.

U suprotnom, posve je izgledno kako će naš kontinent još naraštajima kaskati za SAD-om.

SAD je u inovacijama pretekao Europu tijekom devedesetih godina minulog stoljeća, zbog čega glavnu riječ u digitalnim uslugama vode američke tvrtke poput Googlea, Amazona, Facebooka ili Applea. Nekonkurentnost Europe još je više izšla na vidjelo u godinama nakon finansijske krize iz 2008. Jedan od razloga iz kojih se naše gospodarstvo nije oporavilo tako dobro ili tako brzo kao u SAD-u je i dugotrajni izostanak ulaganja u istraživanja, digitalizaciju i obrazovanje u Europi.

Za taj raskorak u ulaganjima postoje i strukturni razlozi. Dok SAD u osnovi djeluje kao jedinstvena cjelina koja se služi jednim jezikom, jedinstveno tržište Europe je necjelovito. Pokretljivost radne snage sputana je mnogobrojnošću jezika kojima govorimo. Različite zemlje i dalje imaju različite propise za jedan te isti proizvod. Integracija nam je donijela golemu

EIB RAZMIŠLJA

Zajmom od 45 milijuna EUR u korist Polpharme, najveće farmaceutske tvrtke u Poljskoj, financirat će se istraživanja pristupačnih zamjena za postojeće lijekove i postupke liječenja.

korist, ali Europa je još uvijek daleko od toga da predstavlja istinski integrirano jedinstveno tržište.

Kada je riječ o inovacijama, naše su tvrtke u nepovoljnijem položaju čak i zbog toga što se Europa snažno oslanja na finansijska sredstva banaka. Inovacija nerijetko iziskuje nekog tko će prepoznati obećavajuću tvrtku i preuzeti rizik, kao i odgovornost za likvidnost. A to je upravo ono čime se bave ulagači rizičnog kapitala, koji u SAD-u uživaju pogodnosti kudikamo razvijenijeg tržišta.

Potrebna ulaganja su golema. Istraživanje koje su proveli ekonomisti EIB-a pokazalo je kako je Europski potrebno dodatnih 130 milijardi EUR godišnje želi li se ostvariti cilj EU-a prema kojemu bi za istraživanja i razvoj valjalo izdvajati 3% BDP-a, čime bi se približili pokazateljima ulaganja u istraživanja i razvoj u drugim vodećim gospodarstvima. A to nije sve. Europski treba: 90 milijardi EUR godišnje kako bi držala korak s naprednim proizvodnim tehnologijama,

35 milijardi EUR godišnje kako bi u financiranju rizičnim kapitalom dostigla SAD, 10 milijardi EUR za stvaranje najsuvremenijih obrazovnih prepostavki i 65 milijardi EUR za ostvarivanje ciljeva EU-a glede širokopojasnih mreža, kapaciteta podatkovnih centara i kibernetičke sigurnosti.

Ako se itko pita zašto je Europski potrebna daljnja integracija, odgovor je upravo u razmjerima tog izazova. Niti jedna europska zemlja ne bi ga mogla prevladati sama. EIB je predvodnik u financiranju inovacija. Naši zajmovi za inovativne projekte prošle su godine dosegli rekordnih 18,7 milijardi EUR u odnosu na manje od 10 milijardi EUR iz 2008. A baš svako od tih ulaganja je strateško.

Za inovacijama tragamo u svakom projektu koji ocjenjujemo. Nadamo se kako će tako inovacije postati navika europskih tvrtki.

Uvijek smo uz vas

EIB podupire inovativne tvrtke kada im je teško pronaći privatne izvore sredstava te ostaje uz njih dokle god ne postanu dio matice gospodarstva.

Fotonaponska elektrana Cestas, koja je u pogon puštena u prosincu, proizvodi čistu energiju koja odgovara kućanskoj potrošnji najmanje jedne trećine stanovnika obližnjeg Bordeauxu. Uponjenje njenih miliun solarnih ploča obilježilo je i veliku prekretnicu na području klimatski neškodljive energetike: Cestas je prvi veći fotonaponski projekt koji će istinski konkurirati elektranama na fosilna goriva.

Riječ je o vrhuncu dugoga puta što ga je trebala prijeći solarna fotonaponska industrija. Tijekom devedesetih godina prošlog i kroz veći dio prvog desetljeća ovog stoljeća, rast je svake godine bio spor. No, tehnološki pomaci i sve veća ekonomija razmjera doveli su do naglog procvata. Solarni kapaciteti su danas devet puta veći nešto što su bili 2009. A EIB je sve to vrijeme bio tu.

“Cestasu svjedočimo kao prvom velikom fotonapskom projektu koji je konkurentan rješenjima temeljenim na fosilnim gorivima”, izjavio je David González García, viši inženjer u EIB-ovom odsjeku za obnovljive izvore energije i energetike. “Troškovi se smanjuju već petnaest godina, a sada imamo bolju opskrbu, standardiziranu opremu i veću ekonomiju razmjera.”

Na redu su priobalne vjetroelektrane i koncentrirane solarne elektrane

EIB je često ulazio u solarne fotonaponske projekte koji ne bi privukli dostatna privatna ulaganja. To je pripomoglo financiranju istraživanja zahvaljujući

Vjetroelektrana Belwind,
46 km od belgijske obale

kojima se ta djelatnost u konačnici počela smatrati gospodarski održivom i obećavajućom. EIB-ov pristup sličan je i u drugim, ne toliko zrelim sektorima obnovljivih izvora energije, pri čemu je znatna sredstva uložio u britanske, njemačke i belgijske priobalne vjetroelektrane i u golemu koncentriranu solarnu elektranu u marokanskom Ouarzazateu, čije je otvaranje predviđeno u 2016. I priobalne vjetroelektrane i koncentrirane solarne elektrane trenutno imaju razmjerno mali udio u svjetskoj proizvodnji električne energije, ali razvojem solarne fotonaponske tehnologije, pred njima se otvara obećavajući put.

Cestas, grad od 16.000 stanovnika smješten na ravnici između Bordeauxa i obale Atlantika, bilježi ljetne temperature od čak 42°C i obilje sunčanih dana. Neoen, tvrtka za iskorištavanje obnovljivih izvora energije, svoju je solarnu fotonaponsku elektranu, najveću u Europi, izgradila uglavnom tijekom 2015.

„Priobalna vjetroenergetika ne bi krenula put razvoja da nije bilo EIB-a.“

“Solarna fotonaponska energija sada je stvarno konkurentna”, izjavila je Céline Lauverjat, direktorica za ulaganja u Fondovima za obnovljive izvore energije Mirova u Parizu. “Ovo je ključan trenutak za fotonaoponsku industriju.”

Mirovin Eurofideme III, 180 milijuna EUR vrijedan investicijski fond, uložio je 30 milijuna EUR u projekt Cestas, čija je ukupna vrijednost 285 milijuna EUR. To znači kako EIB zapravo ima vlasnički udio jer je i on jedan od ulagača u Eurofideme III. EIB je odobrio i 42 milijuna EUR zajmova francuskoj banci koja financira Cestas.

Poslovi koji iziskuju kako inženjere, tako i bankare

Uloga EIB-a u podupiranju inovacija ključna je za razumijevanje razvoja priobalne vjetroenergetike. Ta

je djelatnost mogla lako odumrijeti 2008. godine, kada su zbog svjetske finansijske krize ulagači osobito zazirali od preuzimanja rizika. Lako su kopnene vjetroelektrane bile razmjerno dobro razvijene, priobalna tehnologija još je uvijek bila u povojima. EIB je uskočio kada su privatna ulaganja presušila. “Poslovne banke vrlo su nevoljko preuzimale rizik”, izjavio je Alessandro Boschi, voditelj EIB-ovog odsjeka za obnovljive izvore energije. “Priobalna vjetroenergetika ne bi krenula put razvoja da nije bilo EIB-a.”

2008. se godina zasigurno činila riskantnim trenutkom za ulaganje u Belwind, belgijski projekt gradnje najveće vjetroelektrane u Europi, 46 km od luke Zeebrugge, na mjestu gdje je dubina mora čak 37 metara. “Zbog finansijske krize, nije bilo nikakvih privatnih sredstava”, izjavio je Melchior Karigl, EIB-ov referent za kreditiranje projektnog financiranja.

No, Karigla i njegovih kolega dojmila se tehnologija koja bi omogućila da se temelji Belwinda polože na morskoj dubini većoj nego u bilo kojem drugom tadašnjem projektu, ali i smionost nakane da se na površini od 17 četvornih kilometara podigne 55 vjetroturbina. EIB je financirao Belwind s nekih 300 milijuna EUR, što je činilo polovicu troškova projekta. Belwind danas proizvodi električnu energiju dovoljnu za opskrbu 160.000 belgijskih kućanstava.

EIB je otada radio na velikim priobalnim projektima diljem Europe, a osobito u Velikoj Britaniji, Nizozemskoj i Njemačkoj. Razmatra čak i ulaganje u projekt inovativne plutajuće vjetroelektrane u Portugalu. **EIB je financirao približno dvije trećine svih priobalnih vjetroenergetskih kapaciteta u Europi.** U svom najnovijem velikom poslu, EIB se obvezao odobriti zajam od 425 milijuna GBP za vjetroelektranu Galloper, 27 km od obale Suffolka, koja će raspolagati sa 140 turbina. Galloper se financira iz Europskog fonda za strateška ulaganja.

Kad je manje bolje

Budućnost obnovljivih izvora energije ne svodi se isključivo na goleme projekte u razvijenim zemljama. Primjerice, solarni fotonaponski sustavi imaju jednu prednost u odnosu na druge tehnologije na području obnovljivih izvora energije – njihova se veličina može *smanjiti*. I dok baš i nije izgledno kako ćete u svom vrtu podići 90 metara visoku vjetroturbinu, na svoj krov možete lako postaviti nekoliko solarnih ploča. Zahvaljujući toj prilagodljivosti, solarna je energija vrlo zanimljiva stanovnicima udaljenih krajeva svijeta, gdje nema drugih rješenja za opskrbu električnom energijom.

“Solarna energija u stvarnom je uzletu tamo gdje nema elektroenergetskih mreža”, izjavila je dr. Sophie Jablonski, EIB-ova inženjerka. “U afričkim selima, jedini alternativni izvor svjetla mogu, primjerice, biti petrolejke koje su skupe, a njihovim izgaranjem nastaju otrovni plinovi.”

Nevjerojatna ekonomija razmjera ostvarena u velikim europskim solarnim projektima spustila je cijenu fotonaponskih ploča u tolikoj mjeri da si ih sada mogu priuštiti i pojedinačne obitelji u udaljenim područjima. “Što su veći fotonaponski projekti, poput

onog u Bordeauxu, to je veći učinak na cijenu solarne opreme koja izlazi iz tvornica u Kini”, izjavio je Michael Gera, rukovodeći partner u društvu Energy Access Ventures, jednom od upravitelja fondova koje podupire EIB. “Veliki projekt u Bordeauxu donijet će koristi malim projektima u Africi.”

Mali projekti koje podupire EIB su:

- Pamiga (Grupa za participativno mikrofinanciranje u Africi): EIB kreditira fond s 4 milijuna EUR, a ovaj pak kreditira društva za mikrofinanciranje u ruralnim područjima Afrike. Ta društva ljudima odobravaju zajmove za kupnju solarne opreme (kao i uređaje za navodnjavanje i opskrbu pitkom vodom). Fond djeluje u više afričkih zemalja, uključujući Benin, Burkina Faso, Kamerun, Keniju, Madagaskar, Senegal, Tanzaniju i Togo
- Energy Access Fund (Fond za pristup energiji): EIB je uložio 10 milijuna EUR vlastitog kapitala u fond koji kreditira nove tvrtke s razvojnim potencijalom (“start-upove”), koje omogućuju pristup energiji na području Istočne Afrike. Cilj fonda je osigurati pouzdanu elektroenergetsku opskrbu za milijun ljudi s niskim primanjima u ruralnim i djelomice urbaniziranim područjima Podsaharske Afrike.

“Da bi bilo održivo i odgovorno, mikrofinanciranje u Africi mora biti zeleno i uključivo”, izjavila je Renée Chao-Béroff, glavna rukovoditeljica Pamige. “Solarna fotonaponska energija vrlo je važna u ovom gospodarstvu zelenog mikrofinanciranja.”

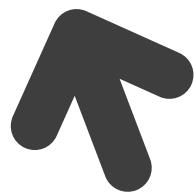
Globalno zatopljenje ne poznaje državne granice. A srećom za potrošače energije u Bordeauxu i Beninu, ne poznaje ih niti EIB.

“Veliki projekt u Bordeauxu donijet će koristi malim projektima u Africi.”

EIB DJELUJE

Mala fotonaponska ploča za
obiteljsku kuću u Tanzaniji

INOVATIVNOST u službi konkurentnosti

Budućnost Europe ovisi o njenoj sposobnosti inoviranja. Tržišna utakmica s SAD-om i drugim velikim gospodarstvima postaje sve žešća kako se gospodarstvo okreće prema digitaliziranim načinima proizvodnje. Ulaganja u inovacije kao jedan od naših ciljeva javne politike su presudna. Zato inovativnost i jest jedan od uvjeta za dobivanje zajmova EFSU-a.

18,7 mrd.
EUR

za potporu **inovacijama
i vještinama**

**uz projekte na
području**

inovacija

obrazovanja
i stručnog
usavršavanja

istraživanja
i razvoja

4,9

mldr. EUR

ukupan iznos zajmova
za istraživanja, razvoj
i inovacije
u privatnom
sektoru

Više od

50

tvrtki iz
privatnog sektora
dobilo je potporu za
istraživanja i razvoj

Za ostvarenje ciljeva EU-a glede širokopojasnih mreža, kapaciteta podatkovnih centara i kibernetičke sigurnosti, potrebno je 65 milijardi EUR godišnje. EIB je 2015. sklopio mnoge poslove radi stvaranja osnova.

15,3 milijuna novih ili poboljšanih digitalnih priključaka

Telecom Italia **500 milijuna EUR...**
7 milijuna kućanstava

Nord-Pas de Calais **147 milijuna EUR**

Orange Poljska **190 milijuna EUR**

Alsace **380.000 priključaka**

Donja Saska **150 milijuna EUR**

Hessen **150 milijuna EUR**

Finska i Estonija
150 milijuna EUR

Malta Telecom **30 milijuna EUR**

Inovacije ne padaju s neba. Netko ih mora osmisliti i razviti. Današnji studenti razvijat će sutrašnje inovacije. No, Europa zaostaje za SAD-om, gdje su izdvajanja za visoko obrazovanje dvostruko veća. Zajmovi EIB-a su usmjereni ka preokretanju tog trenda. U 2015. smo odobrili svoj do sada najveći zajam za jednu visokoškolsku ustanovu kada smo Sveučilište u Oxfordu kreditirali s 278 milijuna EUR za znanstveno-istraživačke sadržaje. 1,45 milijuna studenata diljem Europe uživaju koristi koje im donose zajmovi EIB-a.

Jorge Fernández Quesada (22), student medicinske tehnologije i poduzetništva iz Málage, jedan je od prvih studenata koji su za svoj diplomski studij dobili zajam iz Erasmus+, programa EK-a kojim upravlja EIF, pri čemu zajmove odobrava španjolskim polaznicima diplomskih programa koji studiraju u inozemstvu, kao i drugim Europskim koji diplomske studije pohađaju u Španjolskoj.

Erasmus+ pokriva školarinu i troškove života, a s otplatom se počinje tek godinu nakon završetka studija. Jorge je svoj zajam dobio od MicroBanka, društveno-poduzetničkog ogranka banke La Caixa, a za jednogodišnji diplomski studij na londonskom Imperial Collegeu. Predviđeno je kako bi se do 2020. iz Erasmus+ odobrili zajmovi od oko 3 milijarde EUR za 200.000 studenata.

Samo pametno

EFSU

Janet Thickpenny sa svojim pametnim brojilom u svom domu u Walesu

Pametna brojila pomažu potrošačima u kontroliranju računa za utrošak energije

Nekada, kada bi poželjela popiti šalicu kave, Janet Thickpenny bi jednostavno uključila štednjak ne bi li si zakuhala vodu. I dok bi voda već zakipjela, često bi se zaokupila nekim drugim poslom. Prije no što bi se opet sjetila svoje kave, voda bi se već ohladila i morala bi je iznova ugrijati.

Tom rasipanju energije došao je kraj otkako je u svoj dom u Barryju, priobalnom gradiću u Walesu, postavila pametno brojilo. Na kućnom zaslonu, pametno joj brojilo sada pokazuje kako se potrošnja odražava na njen račun. Osim toga, time što joj omogućuje da budnije pazi na to kako koristi svoje uređaje, daje joj

do znanja i koliko troši. "Iznenadilo bi vas koliko energije ode na zakuhavanje vode", kaže Janet.

Diljem Europe postavljaju se deseci milijuna pametnih brojila. Britanska vlada je donijela propis prema kojem do konca 2020. svako kućanstvo mora biti opremljeno pametnim brojilom. **To znači kako će se u Velikoj Britaniji postaviti 53 milijuna novih brojila za struju i plin, pri čemu se ulaganje procjenjuje na 10 milijardi GBP.** Pametna brojila u Velikoj Britaniji mijere utrošak struje i plina u stvarnom vremenu, čime se korisnici potiču na smanjenje potrošnje. Od velike su pomoći potrošačima koji žele smanjiti

potrošnju energije, a mogu dovesti i do smanjenja emisije ugljika.

Pametni novac

Pametna brojila su također predmet najvećeg zajma što ga je Europska investicijska banka prošle godine potpisala pod okriljem Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU-a). Uz potporu EFSU-a, Europska investicijska banka će odobriti zajam od oko 500 milijuna EUR za projekt uvođenja pametnih brojila vrijedan 1,4 milijarde EUR, kojim upravlja Calvin Capital, britanska tvrtka koja financira i upravlja postavljanjem pametnih brojila u ime opskrbljivača energijom. EFSU do 2018. namjerava ostvariti ukupno 315 miliardi EUR novih ulaganja na prostoru EU-a, pri čemu početna sredstva osiguravaju EIB i Europska komisija.

„Riječ je o velikom poslu, ali zbog naše prisutnosti tržiste će se u konačnici možda lakše nositi s rizicima, a osigurat će se i ekonomski opravdanost projekta.“

Kada neko britansko komunalno poduzeće postavi pametno brojilo, potrošač u osnovi nema nikakvu dugoročnu obvezu korištenja usluga tog poduzeća. Nakon postavljanja pametnog brojila, potrošač se u bilo koje doba može odlučiti za prelazak na nekog drugog opskrbljivača energijom, nakon čega će komunalnom poduzeću možda biti teško naplatiti troškove ulaganja u brojilo. U Calvin Capitalu su se navikli nositi s „odljevom“ korisnika, kako tu pojавu često nazivaju u energetskom sektoru. Na kraju krajeva, Calvin je od 2002. financirao nabavu i postavljanje više od šest milijuna brojila – među kojima je i preko milijun pametnih. Ovaj jedinstveni posao financiran sredstvima EFSU-a obuhvaća još sedam milijuna pametnih brojila.

Zahvaljujući pristupu za koji se tvrtka opredijelila u ovom poslu s EIB-om, opskrbljivač energijom se izmice učinku odljeva korisnika. Namjesto da je komunalno poduzeće vlasnik brojila i da se, shodno tome, mora nositi s prebjeglim korisnicima, brojilo je u vlasništvu Calvina. Uz potporu EIB-a, ova tvrtka sa sjedištem u Manchesteru nudi rješenje koje funkcioniра bez obzira na opskrbljivača za kojega se potrošač opredijeli.

Ekonomski opravdanost

EIB je odobrio ovaj zajam pod okriljem EFSU-a ne bi li jasno pokazao kako podupire pristup koji primjenjuje Calvin. Ta je potpora zamišljena kako bi se u ovaj sektor doveli i drugi ulagači te doprinijeli osuvremeničivanju energetske infrastrukture. **Osim toga, pod okriljem EFSU-a, EIB je iznos svog zajma mogao podići iznad granice do koje bi ga inače smio odobriti u okviru svog redovnog poslovanja.**

„Riječ je o velikom poslu, ali zbog naše prisutnosti tržiste će se u konačnici možda lakše nositi s rizicima, a osigurat će se i ekonomski opravdanost projekta“, izjavio je Peter Jacobs, voditelj odsjeka za projektno financiranje u EIB-u.

Postavljanje obrasca

Pametno brojilo u domu Janet Thickpenny svakako je potaknulo njene kćeri na savjesniju potrošnju energije. „Uvijek se oglasi kako bi nas upozorilo da trošimo više energije nego što je uobičajeno“, kaže ona. „Na taj zvuk, moja najmlađa kći odmah kreće u jurnjavu po kući i isključuje uređaje.“

Da bi se dovršilo uvođenje pametnih brojila koje je predviđela britanska vlada, još predstoji mnogo posla, ali i ulaganja. No, i to je dio uloge EFSU-a – pomoći jačanju zamaha u primjeni novih pristupa u strateškim sektorima gospodarstva.

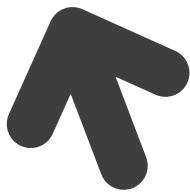
A tu smo na pravome putu. Nakon što je EIB odobrio ovaj zajam Calvinu i potpisao druge ugovore o finansiranju postavljanja 13 milijuna pametnih brojila širom Europske unije tijekom prošle godine, Peter Jacobs je izjavio kako ga je za slične poslove angažirao i cijeli niz drugih britanskih tvrtki.

Inovacije za život

U okviru inicijative InnovFin, iz Instrumenta za financiranje borbe protiv zaraznih bolesti (InnovFin Infectious Diseases Finance Facility) financiraju se rane, rizične faze razvoja cjepiva, postupaka liječenja i medicinskih uređaja. Prvi zajam iz tog instrumenta u iznosu od 10 milijuna EUR odobren je Cavidiju, švedskoj biotehnološkoj tvrtki koja radi na razvoju uređaja za praćenje osoba oboljelih od AIDS-a za slučaj da razviju otpornost na lijekove koje uzimaju. Uređaj, kojem su u tvrtki nadjenuli ime Ziva, na tržištu će se pojaviti koncem 2016. godine, a zvat će se "uređaj za praćenje virusnog opterećenja".

Od 35 milijuna osoba zaraženih HIV-om u cijelome svijetu, njih 34 milijuna su u siromašnim zemljama koje nemaju naprednih laboratorijskih kapaciteta potrebnih za praćenje djelovanja lijekova protiv AIDS-a. "Jednostavno nemaju pristup dijagnostici", kaže Andrew Oldfield, jedan od Cavidijevih direktora. Uskoro će čak i u najudaljenijoj klinici medicinska sestra moći uzeti uzorak krvi, provući ga kroz Zivu i dobiti nalaz. "Kao maloj tvrtki s novom tehnologijom, potpora EIB-a bila nam je presudna", ističe Oldfield. "Sada su nam dobri izgledi da s time izidemo na tržište i zaista pomognemo ljudima."

Velika potpora za MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Većina Europljana radi u malim ili srednjim poduzećima, zbog čega je potpora tom sektoru jedan od naših ključnih ciljeva. No, iz malih poduzeća i novih tvrtki s razvojnim potencijalom ("start-upova") izlaze i inovativne ideje. Konkurentnost Europe ovisi o snažnim ulaganjima na tom području.

28,4 mlrd.^{EUR}

za mala
i srednja poduzeća

U 2015. **EIB je**

odobrio zajmove koji su pripomogli otvaranju i očuvanju **4,1 milijuna** radnih mesta u europskim MSP-ima i srednje kapitaliziranim poduzećima

posvetio **29%** svog financiranja malim i srednjim poduzećima

podupro **13%** više malih i srednjih poduzeća

U 2015. **EIF je**

udvostručio poslove s MSP-om na 85 vlasničkih i 119 jamstvenih i mikro-transakcija vrijednih 6,96 milijardi EUR radi mobiliziranja **26,89 milijardi EUR**

izvršio **25 transakcija** s rizičnim **kapitalom** uz ukupnu preuzetu obvezu od 812 milijuna EUR kojima će se mobilizirati **3,4 milijarde EUR**

sklopio poslove izdavanja jamstava i mikrofinanciranja kojima je cilj prebačen za **29%**

Jamstva za rast u Španjolskoj i na Malti

EIB, EIF i Europska komisija su sa Španjolskom i Maltom sklopili poslove radi upravljanja programima poticanja rasta tamošnjih malih i srednjih poduzeća. EIF će izdati jamstva za zajmove odobrene finansijskim posrednicima i pokriti im 50% gubitaka po kreditima koje ovi odobre MSP-ima. Posrednici će zauzvrat odobravati kredite po nižim kamatnim stopama. Očekuje se kako će se programom u Španjolskoj ostvariti financiranje u iznosu od 3 milijarde EUR, i to u 16 tamošnjih regija. Predviđa se i kako će se programom osigurati potpora od 60 milijuna EUR za financiranje malih i srednjih malteških poduzeća.

Energetska učinkovitost za malo poduzetništvo

Iz instrumenta za Privatno financiranje energetske učinkovitosti (PF4EE), nove zajedničke inicijative EIB-a i Europske komisije, financiraju se mali projekti energetske učinkovitosti, kojima upravlju domaće banke. Prvi poslovi su sklopljeni u Češkoj, Španjolskoj i Francuskoj. Cilj Banke je svake godine odobriti oko 250 milijuna EUR zajmova iz PF4EE-a, uz sklapanje poslova s 10 do 15 banaka.

Francuska ministrica Ségolène Royal na potpisivanju ugovora s bankom Crédit Coopératif u okviru inicijative PF4EE

Kada Rajna obogaćuje svoje pritoke

EFSU

“ Bila je to
sjajna godina...
A za to je zaslužan
EFSU.

Sebastian Wilbs u svojoj tvornici
kod Düsseldorfa

Kako Europa svojim velikim planom ulaganja dopire do malih tvrtki

Rječica Düssel zavija oko sela Gruiten, nakon čega se, na svom vijugavom putu do Rajne, razdvaja na četiri zasebna vodotoka. Gledani iz zraka, ti krivudavi rukavci u donjem toku ove rječice pomalo nalikuju na dijagram zajma što su ga Simone Wilbs i njen suprug Sebastian dobili za financiranje svoje obiteljske tvrtke u Gruitenu, a radilo se o zamšenoj strukturi jamstava i protujamstava. Velike europske institucije i njemačke banke koje, u konačnici, stoje iza ovog zajma vjeruju kako, baš kao i ta rječica koja svojom vodom obogaćuje veliku rijeku, mala poduzeća poput Simonine i Sebastianove ljevaonice metala moraju opstati radi napretka šireg gospodarstva koje ih okružuje.

Zbog toga potpora koju je dobila obitelj Wilbs nije važna tek za život male skupine ljudi zaposlenih u njihovoj tvrtki, mada je svakako presudna i u tom smislu. "Da nismo dobili zajam, ne bismo imali ni posao", kaže Simone, koja radi zajedno sa svojim suprugom, dva radnika zaposlena na puno radno vrijeme (uključujući njenog šogora) i tri radnika zaposlena na ne-puno radno vrijeme, među kojima je i sam osnivač tvrtke – njezin otac.

"Ovo nije velika tvrtka. Ovo je obiteljska tvrtka. Ali na kraju mjeseca svejedno moramo imati novac kako bismo svojim radnicima isplatili plaće dok čekamo da kupci plate nama."

Na krilima EFSU-a

EIF, koji je pripomogao financiranju zajma koji je Wibsovima odobren u iznosu od 30.000 EUR, promiče financiranje malih i srednjih poduzeća širom Europe. COSME, program kojim EIF upravlja u ime Europske komisije, od 2015. uživa potporu EFSU-a. Zahvaljujući tome, COSME je u mogućnosti udvostručiti iznos zajmova koje pokriva svojim jamstvima, a partneri EIF-a mogu dvostruko brže odobravati zajmove i izdavati jamstva za odobrena sredstva.

Udio EIF-a u kapitalu EFSU-a trebao bi mobilizirati 75 milijardi EUR financiranja za mala i srednja poduzeća. To je, recimo, kao da Rajna pomaže mnogim malim Düsselima koji se u nju ulijevaju.

Zamisao je ta da banke koje u stvari kreditiraju mala poduzeća moraju kudikamo manje brinuti o kreditnom riziku jer se preko COSME-a velik dio tog rizika prebacuje na EIF, uz potporu EFSU-a. Dakako, **zbog toga je kudikamo izglednije da će banka za jam zaista i odobriti – a to je za mala poduzeća dobro.** "Ovakvo kreditiranje od životne je važnosti za 'start-upove' i mlade tvrtke", ističe Lars Testorf, potpredsjednik za upravljanje proizvodima u frankfurtskom KfW-u. "Bez njega, mnoge male tvrtke od svoje bi banke dobile niječan odgovor."

EIF i KfW su 2015. potpisali ugovor o potpori za zajmove u iznosu od 1 milijarde EUR koliko će se

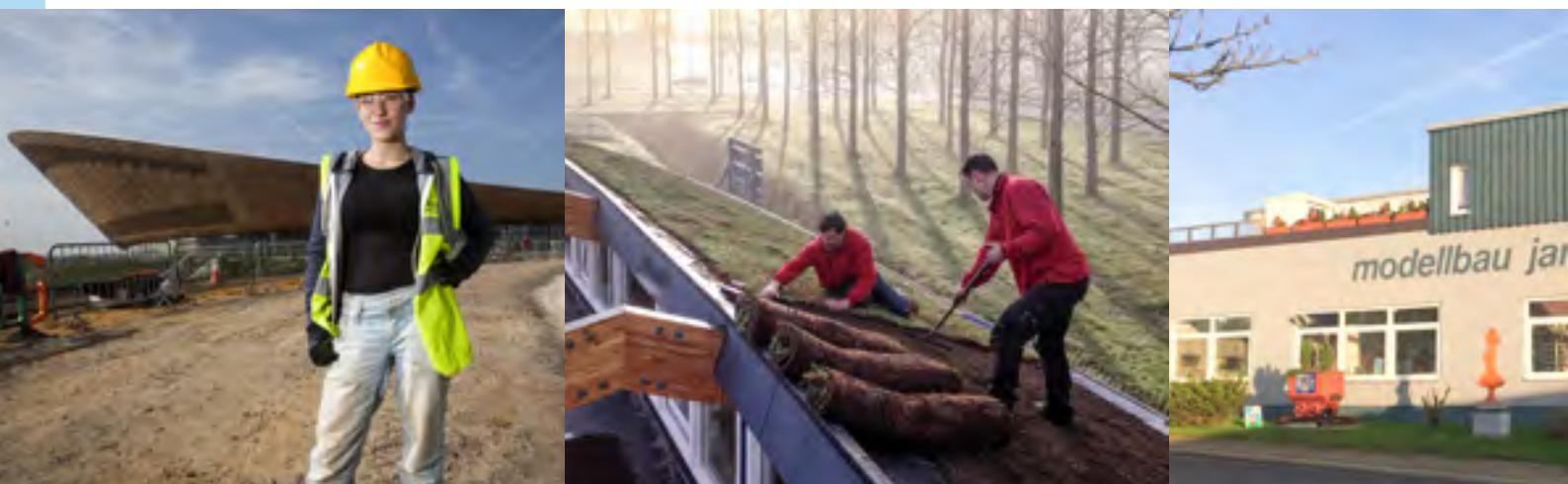
odobriti njemačkim "start-up" tvrtkama do 2018. **Time bi se moglo okoristiti više od 20.000 njemačkih "start-upova".** Bez EFSU-a, EIF 2015. ne bi mogao sklopiti takav posao jer ne bi raspolagao sredstvima iz njegovog programa COSME.

Premostili smo jazove na tržištu

Malim tvrtkama s prostora Europe teško je doći do zajmova. Banke raspolažu obiljem novca, ali u manjim tvrtkama vide veće rizike nego li u velikima. Cilj EFSU-a je omogućiti bankama i privatnim ulagačima da se osjećaju sigurnije kada svoj novac stavljuju u funkciju. To se pokazalo važnim u Češkoj, gdje je EIF u kolovozu 2015. potpisao ugovor o protujamstvu za jamstvo što ga je izdala ČMZRB, razvojna banka u vlasništvu države. "Likvidnosti ne manjka, ali banke traže nekakav zalog, a to je ono što nedostaje", ističe Lubomir Rajdl, zamjenik glavnog izvršnog direktora te banke sa sjedištem u Pragu. "Naš program istinski premošćuje tržišni jaz."

Do kraja 2015., ČMZRB je već izdao **jamstva za zajmove u korist 400 malih poduzeća.** "Bila je to sjajna godina", izjavio je Rajdl. "A za to je zaslužno jamstvo COSME-a uz potporu EFSU-a." U iduće dvije godine, Rajdl od programa očekuje potporu za 160 milijuna EUR zajmova u korist **1.400 malih poduzeća.**

Jedno od prvih jamstava ČMZRB-a odnosilo se na zajam od 92.500 EUR za OVEX Plus, poduzeće za

gospodarenje otpadom u Ostravi, po veličini trećem gradu u Češkoj. S pomoću zajma i nešto vlastitih sredstava, OVEX kupuje tehnologiju koja omogućuje odlaganje pepela iz energetskih postrojenja, ugljenokopa, čeličana i željezara s čitavog prostora Moravske i Šleske, i to bez stvaranja prašine. To je važno za kraj gdje industrijska proizvodnja ozbiljno utječe na kakvoću zraka. "Ova tehnologija nam pomaže u održivom i učinkovitom jačanju položaja na elektroenergetskom i energetskom tržištu", ističe Miroslav Olszovy, izvršni direktor u OVEX-u. "Tu su i pozitivni okolišni učinci nove tehnologije, što je važno, osobito za naš kraj."

...ali i na Dunavu

Kroz te male zajmove, EFSU uspijeva doprijeti do svakog kutka Europe. Na bugarskoj obali Dunava, Georgi Dikov vodi tvornicu za proizvodnju skela i opreme za graditeljstvo. U Sofiji je od Cibanka dobio zajam od 34.000 EUR za kupnju rabljene žetelice iz Njemačke. "U Bugarskoj je dobro imati više od jednog izvora prihoda", kaže Dikov, koji u svojoj tvornici zapošljava 45 radnika, a još ih pet radi na njegovom poljoprivrednom zemljištu površine 100 hektara. "Ako stvari baš ne idu kako treba u jednom poslu, drugi ga održava dok se stvari ne poprave."

Dikovljeva tvrtka nalazi se u Orjahovom, mjestu od 5.000 stanovnika, gdje je stopa nezaposlenosti iznad

bugarskog prosjeka, a plaće dosežu polovicu prosjeka na državnoj razini. Riječ je o području s razmjerno malo kvalificiranih radnika. "Obučavam ljudе bez ikakve škole", kaže Dikov, "i pretvaram ih u stručnjake."

Prva 104 zajma što ih je Cibank odobrio temeljem jamstva EFSU-a iznose 17,7 milijuna EUR. Do kraja programa vrijednog 100 milijuna EUR, dužnosnici Cibanke očekuju da će se osigurati **potpora za 700 malih i srednjih poduzeća u Bugarskoj.**

Bilo da se radi o obalama Rajne ili Dunava, zahvaljujući potpori EFSU-a za program COSME, europsko je gospodarstvo već uhvatilo pravu struju.

**Da nismo dobili
zajam, ne bismo
imali ni posao.**

Pronašli smo financijskog izbjeglicu

| Za izbjeglice, mikrofinancijski krediti često su jedini put do sredstava

Kao student elektrotehnike u Iraku, Said al-Obaidi osmislio je metodu slanja šifriranih poruka između protivnika režima Saddama Husseina. Kada je 1992. njegova tajna skupina uhvaćena, neki od al-Obaidijevih suurotnika su smaknuti, a neki doživotno strpani u zatvor. Saddam je al-Obaidiju bacio u zloglasni zatvor Abu Ghraib, gdje je proveo četiri godine. Nakon što je diktator zbačen, al-Obaidi je pobjegao od sektaškog nasilja koje je zavladalo njegovom domovinom.

Kao izbjeglica, domogao se Belgije gdje je odlučio otvoriti tvrtku za popravak prijenosnih računala. Banke su mu odbijali odobriti 3.000 EUR koliko mu je trebalo za najam prostora. Tako se obratio microStartu, bruxelleskom društву koje odobrava kredite već od 500 EUR. S pomoću nekoliko microStartovih kredita i zahvaljujući vlastitom trudu, danas vodi uspješnu radnju pod bujnim drvoredom bulevara Anspach u središtu Bruxellesa. "Ljudi u microStartu vrlo su dragi. Osjetio sam da su mi prijatelji, čak i prije nego što su mi dali kredit."

Kada se dosele u neku novu zemlju, izbjeglice poput al-Obaidija teško mogu doći do potrebnih sredstava. Zbog svojih automatiziranih postupaka odobravanja kredita, banke sve više odbijaju čak i doseljenike iz drugih zemalja EU-a, jer nemaju nikakvih podataka o njihovom bonitetu. Stoga je EIF 2015. proširio svoj program mikrofinanciranja i sa šest mikrofinancijskih zajmodavatelja iz svih krajeva Europe potpisao ugovore o izdavanju jamstava kojima će se otvoriti vrata za kredite vrijedne 237 milijuna EUR u korist 20.000 malih poduzetnika. Uz mnoštvo izbjeglica koji stižu s Bliskog istoka i pojačano kretanje radnika koji tragaju za sigurnim primanjima unutar EU-a, ti su krediti sve važniji za gospodarsku budućnost kontinenta. Prema izvješćima mikrofinancijskih zajmodavatelja, čak 70% njihovih klijenata već i sada dolazi iz inozemstva.

Na sigurnom od lihvarske kredite

"Mnogi koji danas dobivaju izbjeglički status završit će kao dužnici društava za mikrofinanciranje", ističe Faisal Rahman, osnivač Fair Financea, londonske

„Znao sam da su mi prijatelji, čak i prije nego što su mi dali kredit.

tvrte za društveno odgovorno financiranje, koje EIF podupire svojim jamstvom. "Mnogi drugi radit će za mala poduzeća koja koriste mikrofinancijske kredite." Cilj Fair Financea i drugih društveno odgovornih zajednicatava je izvući male poduzetnike iz kandži zelenoga. Raskorak između novca potrebnog malim poduzetnicima i iznosa koje su im banke voljne posuditi procjenjuje se na 2 milijarde GBP godišnje.

Za mnoge izbjeglice, mikrokrediti su zapravo jedina nada. Uzmimo primjer Vardana Babayana, koji je armensku kuhinju doveo u sredinu koja hranu shvaća vrlo ozbiljno – u toskansku Firencu. Iz Armenije je izbjegao u vrijeme unutarnjih sukoba, nakon čega se seljakao od Rusije, preko Ukrajine, pa sve do Austrije, da bi se naposjetku skrasio u Italiji. Nakon godine obilježene

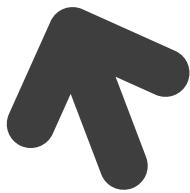
odbijenicama tamošnjih banaka i besposlicom, konačno je pronašao PerMicro, mikrokreditno društvo koje posluje po čitavoj Italiji. Babayan je dobio kredit od 25.000 EUR, koji je iskoristio za otvaranje restorana u kojem se poslužuje tradicionalna armenska hrana. "To mi je bila prilika za stvaranje malog armenskog kutka u Italiji, gdje ću se osjećati kao kod kuće", ističe Babayan. "Nisam imao nikakvog drugog izbora. Nisam imao'plan B."

Osjećaj prihvatanosti

Nekim ljudima koji bježe od političkih nemira ne trebaju baš *mali* krediti. Almi, švedsko društvo koje se nalazi u vlasništvu države i financira mala poduzeća, odobrilo je zajam od 1,5 milijuna EUR dvojici pakistanske braće koja su razvila tehnologiju za izradu dasaka od rižinih ljuški. Nasir Gill se već prije doselio u Evropu ne bi li svom bratu i njihovo tvrtki Green Plank pomogao u izvoznom poslovanju kada je u Pakistanu 2009. zavladalo nasilje. Njegov brat Jamshaid, koji je u Lahoreu ostao kako bi tamo vodio proizvodnju, sve je više trpio zbog korupcije, osobito među dužnosnicima lokalnog elektroprivrednog poduzeća, koji su ga pritisnuli iznuđivanjem mita pod prijetnjom isključivanja struje potrebne za rad tvornice. Kap je prelila čašu kada se, u okolnostima potpunog raspada javnog reda i mira, Jamshaid našao na nišanu razbojnika. "Ono tamo bila ja noćna mora", prisjeća se Nasir, koji danas živi u Malmöu. "Ovdje nas prihvataju kao ljudе i kao poduzetnike. Tamo nas nisu uopće prihvaćali."

"Prihvatanost" je prava riječ. Godine 2015., braća Gill, koji imaju švedske dozvole za boravak, dobili su na gradu "Novi graditelj godine", koju su primili ni od koga drugog do od zaštitnog znaka švedskog porteta – kralja Karla Gustava XVI.

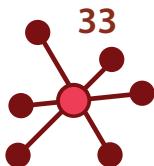
INFRASTRUKTURA za povezanu Europu

Trgovina je globalna. Žele li se natjecati na tržištu, europska poduzeća moraju biti povezana – kako jedno s drugim tako i s ostatkom svijeta. EIB financira tehnologiju kojom se omogućuje bolje funkcioniranje naših gradova i povezuje ih se suvremenim prometnim pravcima. No, gospodarski uspjeh ovisi i o dobrom zdravlju. Stoga podupiremo zdravstvenu infrastrukturu kojom se unapređuje kvaliteta života svih Europljana.

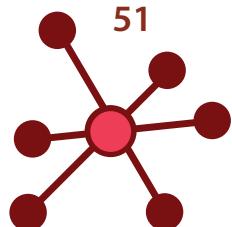
uz projekte na području

konkurentne i sigurne
energetike

strateških prometnih
pravaca

obnove i oživljavanja
gradskih područja

Kapaciteti za proizvodnju električne energije **2.828 MW**
94% obnovljivi izvori energije

30.904 km izgrađenih ili unaprijeđenih elektroenergetskih vodova

20,8 milijuna ljudi ostvarilo je pogodnosti pristupa zdravstveno ispravnoj vodi za piće

19,9 milijuna ljudi ostvarilo je pogodnosti poboljšanih usluga odvodnje i zbrinjavanja otpada

Projekti finansirani sredstvima EIB-a doveli su električnu energiju u **2,34 milijuna** kućanstava

Smanjena je opasnost od poplava za **2,5 milijuna** ljudi

3,17 milijuna ljudi uživa pogodnosti nove ili unaprijeđene gradske infrastrukture

Izgrađeno ili preuređeno **185.312** socijalnih ili pristupačnih stambenih jedinica

Prevezeno je dodatnih **380 milijuna** putnika

Poboljšane zdravstvene usluge za **9,8 milijuna** ljudi

Vlakom kroz Italiju

Sredstva što ih je EIB u iznosu od 300 milijuna EUR osigurao za nove vlakove koji će prometovati pokrajinama Laciј, Toskana, Veneto, Pijemont i Ligurija dobar su primjer načina na koji EFSU omoguće

Banci da jednoj tvrtki otvori vrata prema privatnim ulagačima. EIB će novac iskoristiti za kupnju obveznica koje su izdale Ferrovie dello Stato, talijanske državne željeznice. Prihode ostvarene njihovom prodajom, Ferrovie dello Stato će proslijediti svojoj podružnici Trenitalia, koja će u stvari kupiti vlakove. Ulagačima je trebao jasan znak potpore zaduženju Ferrovie dello Stato, jer će se društvo možda uskoro

djelomice privatizirati. Zajam EFSU-a je jasno pokazao kako će društvo u tom razdoblju možebitne pretvorbe imati potporu EIB-a. Riječ je o potezu koji je dobro primljen na tržištu i koji je Trenitaliji omogućio nastavak obnove svog voznog parka.

Selidba u podzemlje

Sa zimskim temperaturama koje se spuštaju do 25°C ispod ništice, finski grad Espoo oglašava se kao sjajno mjesto gdje možete prošetati na krpljama po obližnjem nacionalnom parku, posjetiti tamošnji ledeni vrt ili se provozati šumom na saonicama sa zarezom haskija. No, kada je riječ o pročišćavanju otpadnih voda, ta zimska bajka pokazuje svoju lošiju stranu, uglavnom zbog toga što se mulj i oprema za njegovu obradu smrzavaju i treba ih grijati, što je prilično skupo.

Taj će se problem prevladati projektom vrijednim 371 milijun EUR, od čega će EIB osigurati 200 milijuna EUR, a riječ je o gradnji uređaja u stjenovitom tlu ispod Blominmäkija, tek nešto zapadno Espooa. "Unutar stijene, temperatura je vrlo ugodna", kaže Jukka Piekkari, ravnatelj Uprave za djelatnosti zaštite okoliša u regiji Helsinki, koja i gradi pročistač. "Tamo je stvarno čarobno."

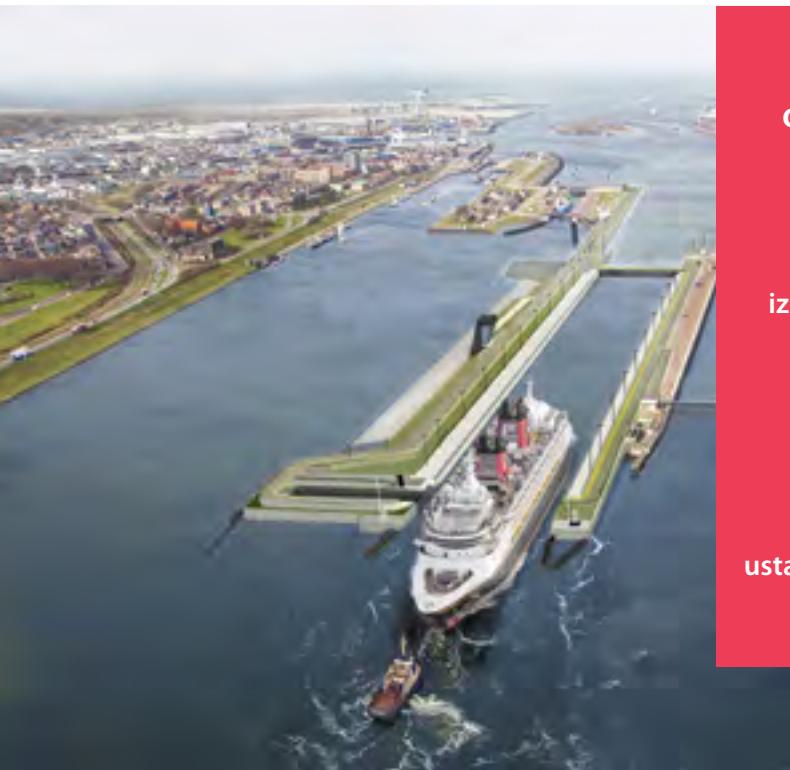
Uređaj u Blominmäkiju zamijenit će postojeći pročistač na otvorenom, koji je izgrađen još 1963., pri-

čemu će se njegov kapacitet udvostručiti na način da će se pročišćavati otpadne vode 550.000 stanovnika. Mada će dio uređaja biti iznad tla – uglavnom za upravne svrhe i skladištenje bioplina – pročišćavanje otpadnih voda će se u cijelosti odvijati pod zemljom. Time će se omogućiti i očuvanje tamošnje šume, staništa ugrožene sibirske leteće vjeverice.

Iz otpadnog mulja, novim pročistačem će se također dobivati:

- 300 tona fosfora godišnje za proizvodnju gnojiva
- još 300 tona dušika godišnje za proizvodnju gnojiva
- metan za proizvodnju električne energije dostaće za 20.000 kućanstava

Amsterdamska luka, ali više ne onakva kakvu je vidio Jacques Brel

Kada je Jacques Brel pisao svoju baladu o amsterdamskim mornarima, brodovi su u luku ulazili preko ustave Noordersluis, izgrađene 1929. Tu prolaze i danas, ali uskoro će kliziti preko daleko veće, nove ustave. Sa 165 milijuna EUR koliko EIB osigurava za financiranje morske ustave kod Ijmuidera, omogućiće se pristup amsterdamskoj luci, četvrtoj po veličini u Europi, i Sjevernomorskem kanalu preko najveće ustave na svijetu – 500 metara duge, 70 metara široke i 18 metara duboke.

Energetska sigurnost Baltika

Amber Gridov 110 km dug plinovod, koji EIB financira s 28 milijuna EUR, povezuje litavsku luku Klaipėda s glavnom plinskom mrežom te zemlje. Tako će brodom dopremljeni ukapljeni zemni plin preko plinovoda stizati do ostatka Litve, kao i do Latvije i Estonije. Za zemlje koje sada ovise o opskrbi ruskim plinom, to je važan korak prema energetskoj sigurnosti.

Kada je potreba zaista hitna

EFSU

Kako se iz programa EU-a zamišljenog za poticanje europskog gospodarstva financira najveća bolnica za traumatologiju i hitnu medicinu u Britaniji

Ako se zateknete u Birminghamu i kojim slučajem zamijetite da vam je jedna strana tijela obamrila, da imate teškoće u govoru i da vam je vid zamagljen, svaka je prilika da ćete se zaputiti u Gradsku bolnicu. Služba za hitnu medicinu će tamo ustanoviti da ste pretrpjeli moždani udar i stabilizirat će vas. No, treba li vam specijalistička obrada, morat ćete krenuti na desetminutnu vožnju kolima hitne pomoći do jedinice za liječenje moždanog udara u Bolnici Sandwell u West Bromwichu, udaljenom nekih osam kilometara. A za pacijenta u akutnom stanju, taj gubitak vremena je presudan.

Zaklada koja upravlja ovim dvjema bolnicama problem odvojenih hitnih službi namjerava riješiti grad-

zdravlje – a katkad i preživljavanje – 550.000 stanovnika područja koje će bolnica pokrивati.

“Brži pristup odgovarajućoj hitnoj skrbi znači i brži i potpuniji oporavak pacijenata”, ističe dr. Roger Stedman, medicinski direktor Zaklade Državnog zavoda za zdravstvo (NHS) za bolnice Sandwell i West Birmingham. “Živote bismo mogli spašavati čak i smanjenjem komplikacija koje su katkad povezane s dugo-trajnim liječenjem.”

njom 350 milijuna GBP vrijedne Bolnice Midland Metropolitan na pola puta između postojećih ustanova. Nova će bolnica biti okrenuta akutnim stanjima, tako da će svatko s ovog područja znati kamo otići u slučaju iznenadnog i teškog oboljenja, a kada tamo stigne, imat će trenutni pristup punoj lepezi specijalističkih medicinskih usluga. To će imati stvarnog učinka na

EFSU u službi traumatologije i hitne medicine

Sa 669 kreveta, Midland Metropolitan će biti najveća britanska bolnica za traumatologiju i hitnu medicinu i tek druga britanska bolnica specijalizirana za liječenje akutnih bolesti. Dio troškova u visini od 120 milijuna GBP financira Europska investicijska banka pod okriljem Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU-a), programa poduprtog jamstvom Europske komisije u iznosu od 16 milijardi EUR i vlastitim sredstvima EIB-a u iznosu od 5 milijardi EUR.

Glavni cilj EFSU-a je potpora projektima koji bi inače možda teško mogli doći do konkurentnih sredstava privatnih ulagača, što se obično događa uslijed izvjesnog rizika koji ih odvraća ili zbog kojeg im projekti nisu toliko isplativi.

Rizik je preuzet

U slučaju Midland Metropolitana, rizik je bio povezan s ugovorom što ga je Zaklada na razdoblje od 30 godina sklopila s tvrtkom zaduženom za izgradnju i održavanje nove bolnice, a koja je pod privatnom upravom i u većinski privatnom vlasništvu.

Britanska vlada je svoj osnovni ugovor izmijenila ne bi li takvim tvrtkama nametnula nešto strože uvjete glede željenih ostvarenja, iako struktura poslovanja odgovara onoj koja se obično koristi u takozvanim javno-privatnim partnerstvima. Kako je Midland Metropolitan bio prva bolnica koja se trebala financirati prema tim novim uvjetima, ugovor se možda mogao smatrati rizičnijim nego što je to bilo u slučaju prijašnjih sličnih projekata. Privatni ulagači su možda strahovali kako će Zaklada HNS-a moći lakše raskinuti ugovor bude li projektna tvrtka podbacila u odnosu

Javno i privatno

Sa zajmom iz EFSU-a u iznosu od 70 milijuna EUR, EIB u Irskoj podupire inovativno rješenje za gradnju 14 centara za primarnu zdravstvenu zaštitu diljem čitave zemlje, i to prema modelu javno-privatnog partnerstva.

Zamisao je osuvremeniti usluge zdravstva i pružati ih u širokom rasponu na jednom mjestu.

na željena ostvarenja, zbog čega bi ulagači možda teže povratili svoj novac.

Posrijedi je upravo onaj "tržišni jaz" zbog kojega je EFSU 2015. ustanovljen i koji je, prema zamislima, trebao premostiti. Zato se EIB pobrinuo da Midland Metropolitan bude jedan od njegovih prvih projekata pod okriljem EFSU-a.

"Tržište se još nije odlučilo kako pristupiti rizicima novog ugovora", ističe Peter Jacobs, voditelj odsjeka za projektno financiranje u EIB-u. "Za nas se tu radi o prihvatljivom riziku, osobito zato što projekt podrazumijeva i sanaciju bivšeg industrijskog zemljišta."

Od vijaka i matice do elektroničkih kartona

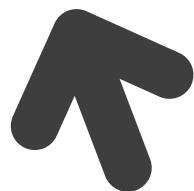
Midland Metropolitan će se graditi u Smethwicku, zapadno od jezgre Birminghama, na zemljištu gdje su se četrdesetih godina 19. stoljeća najprije proizvodili vijci i matice, a u novije vrijeme, automobili. Kada u listopadu 2018. bude dovršen, u njemu će biti devet operacijskih dvorana, veliki odjel za intenzivno liječenje i odjel za porodništvo s dvije specijalizirane operacijske dvorane.

Kada jednom bude gotova i proradi, nova će se bolnica odlikovati s više inovativnih obilježja:

→ neće biti papirnate dokumentacije, što će čitavom osoblju omogućiti potpuni i trenutni pristup elektroničkim zdravstvenim kartonima svakog od 400.000 pacijenata koliko će ih se u njoj, prema očekivanjima, svake godine liječiti

→ trijažne službe (tzv. "vruće klinike") obrađivat će nove pacijente i žurno ih upućivati višem liječničkom osoblju, čime će se omogućiti brzo otpuštanje mnogih koji bi inače bili hospitalizirani na dulje vrijeme

"Svoje ćemo pacijente nastojati procijeniti, ispitati i izlijеčiti što brže kako u bolnici ne bi morali ostati duže nego što je potrebno", ističe dr. Matthew Lewis, direktor Zaklade zadužen za medicinu i hitnu medicinsku skrb. "U tom novom okružju svakako ćemo pružati bolju skrb."

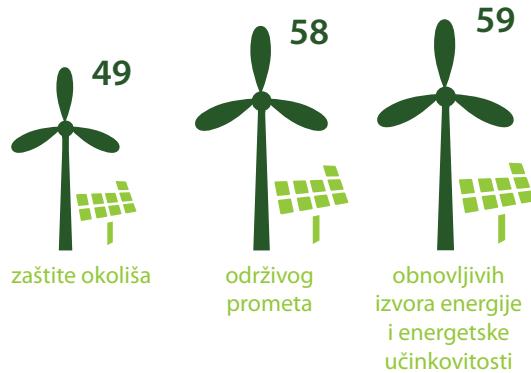

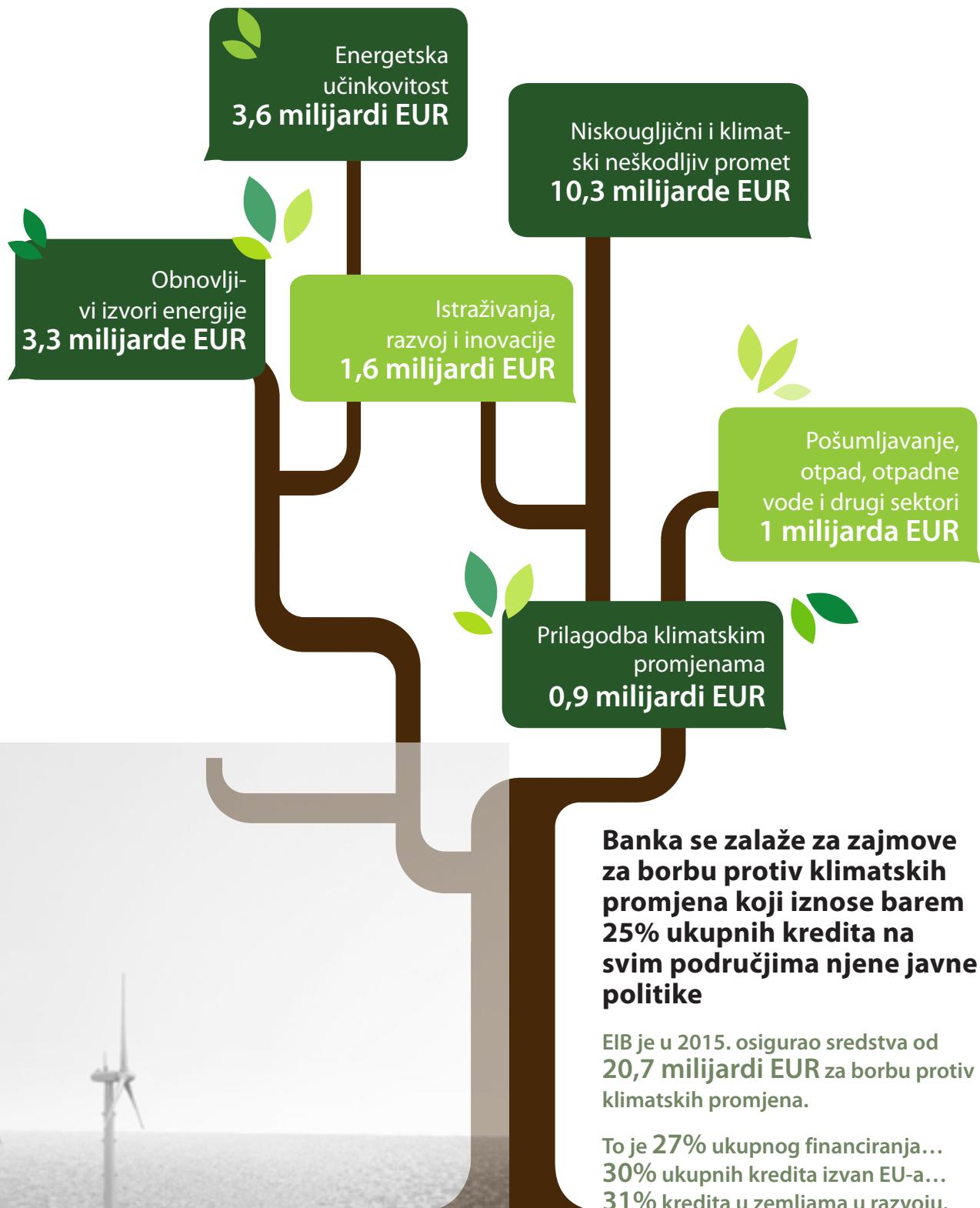
KLIMA i OKOLIŠ za budućnost svakog pojedinca

Podupiremo projekte kojima se promiče čist zrak, biološka raznolikost i održiv promet te čuva okoliš u kojem će živjeti naša djeca, i to čak i onda kada inoviramo ne bismo li im pružili još sretniju budućnost.

uz projekte na području

19,6 mld.
za okoliš

Niska zaduženost privlači visoka ulaganja

Kako Copenhagen Infrastructure II pridobiva mirovinske fondove za ulaganja u obnovljive izvore energije

Postavljanje 67 devedesetmetarskih vjetroturbina na uzburkano Sjeverno more škakljiv je posao. Dječja igra nije baš ni pretvaranje drvnog otpada u električnu energiju. Ali pokušajte za sve to prikupiti milijarde eura od ulagača koji u pravilu ne preuzimaju velike rizike. E, to iziskuje itekako inovativno razmišljanje.

To je izazov s kojim su se suočili u društvu Copenhagen Infrastructure Partners, danskom upravitelju fondova za ulaganja u obnovljive izvore energije, kada su ustrojavali svoj treći veliki investicijski fond. Planirajući ulaganja sa znatno nižim razinama zaduživanja nego drugi slični fondovi, društvo je prikupilo oko 2 milijarde EUR, i to uglavnom od mirovinskih fondova i drugih inače opreznih ulagača. Bez pametne strukture koju su upravitelji smislili za svoj fond, većina institucionalnih ulagača vjerojatno ne bi uložila svoj novac u nove energetske tehnologije koje se obično promatraju kao razmjerno rizična ulaganja. "Htjeli smo da ta vrsta ulaganja bude privlačna i prihvatljiva za institucionalne ulagače", ističe Stephanie Bendorff Røpcke, potpredsjednica društva Copenhagen Infrastructure Partners.

Iz svega je proistekao fond Copenhagen Infrastructure II, koji je u rujnu 2014. krenuo s novcem osmoro danskih institucionalnih ulagača. Kada je u srpnju 2015. završio s prikupljanjem sredstava, imao je već 19 ulagača, uključujući EIB, čiji je udio predstavljao prvi vlasnički ulog ostvaren posredstvom EFSU-a.

Potrebe ulagača i uloga EFSU-a

Glavni cilj EFSU-a je dovesti privatne ulagače na područja u koja se inače možda libe stupiti. Time se ispunjuje kako važna potreba ulagača, tako i cilj politike EFSU-a. "Institucionalni ulagači sjede na gomilama novca i trebaju ga ulagati jer su kamatne stope trenutno tako niske, a njima je potreban viši prinos", kaže Barbara Boos, suvoditeljica zadužena za

investicijske fondove u EIB-ovom odsjeku za klimatske promjene i okoliš. Institucionalni ulagači često su oprezni s neiskušanim tehnologijama. Tragaju za sigurnim ulaganjima jer moraju štititi novac za mirovine ljudi. Svojom strukturom, Copenhagen Infrastructure II "usmjerava njihovu likvidnost prema ulaganjima koja inače ne bi financirali", kaže Boos.

PensionDanmark, glavni ulagač u Copenhagen Infrastructure II, vodeći je zagovaratelj potpore institucionalnih ulagača financiranju niskougljičnog razvoja. Odigrao je važnu ulogu u strukturiranju fonda na način da postane privlačan institucijama. "Ta ostvarenja bila su razlog iz kojeg smo mu željeli dati potporu ulaganjem iz EFSU-a", kaže Boos. Zahvaljujući EFSU-u, EIB može vršiti ulaganja u koja se prije ne bi upuštao. Copenhagen Infrastructure II je savršen primjer. Vlasnička ulaganja EIB-a prije su bila manja, najčešće do 50 milijuna. EFSU je EIB-u omogućio da svoj ulog u Copenhagen Infrastructure II digne na 75 milijuna EUR.

„Svojom strukturom,
Copenhagen
Infrastructure II
usmjerava likvidnost
[institucionalnih
ulagača] prema
ulaganjima koja inače ne
bi financirali.

Kako niska zaduženost privlači velika sredstva

Jedna od ključnih stvari zbog kojih je Copenhagen Infrastructure II privlačan institucionalnim ulagačima je to da kani ulagati bez pretjeranog zaduživanja. Svoj udio u projektu Copenhagen Infrastructure II u pravilu financira izdavanjem povlaštenih dionica ili spregom vlastitog i tuđeg kapitala. Tako mu je razina zaduženosti daleko ispod one u sličnim infrastrukturnim fondovima, a smanjuje mu se i rizičnost, čime se omogućuje sudjelovanje razmjerno opreznih institucionalnih ulagača. "Za vrstu ulagača kojima smo okrenuti, naš fond je više svojevrsna alternativa obveznici nego li ulaganje vlastitog kapitala uz visoko zaduživanje," napominje Bendorff Röpcke iz Copenhagen Infrastructure Partnersa.

Od svojih ukupnih sredstava, Copenhagen Infrastructure II je 1 milijardu EUR već angažirao ili rezervirao za točno određena ulaganja. Ta prva ulaganja odnose se na novije tehnologije koje tradicionalni institucionalni ulagači obično zaobilaze, kao što su britanska elektrana na biomasu, njemačka priobalna vjetroelektrana ili vjetroelektrana pred obalom Škotske.

Očekuje se kako će fond svoja ukupna sredstva od 2 milijarde EUR angažirati za ulaganja do sredine 2017. Kako upravitelji fonda Copenhagen Infrastructure II svoje uloge namjeravaju zadržati čak 20 godina, za te inovativne projekte tako će se osigurati dugoročna potpora.

Jedinstveno zeleni

Kako fondovi utiranjem novih putova privlače privatna ulaganja u klimatske i razvojne projekte

Prije nekoliko godina, Alastair Vere Nicoll propješao je Antarktikom i rekonstruirao pionirski pothvat Roalda Amundsena, istraživača polarnih krajeva. No, sada je na mjestu daleko vrućijem od tih ledenih antarktičkih pustoši i dio je projekta koji je jednako revolucionaran kao i putovanje glasovitog Norvežanina na Južni pol. Pod njegovim nogama, 250 km južno od Addis Ababe, nalazi se vulkanska kaldera Corbetti, dio etiopskog rasjeda. Sretnim spletom geoloških čimbenika, voda prolazi kroz podzemne pukotine gdje se, ugrijana okolnim vulkanskim aktivnostima, prirodno pretvara u paru. Vere Nicoll i njegovi kolege kane ukrotiti snagu te pare i iskoristiti je za proizvodnju električne energije. "To je poput termoelektrane na ugljen, ali bez ugljena", objašnjava on.

Na kalderi obavijenoj gustim oblakom prašine, Barkey Energy - društvo za ulaganja u obnovljive izvore energije, među čijim je suosnivačima i Vere Nicoll – gradi prvo neovisno energetsko postrojenje u Etiopiji. Pokusna će faza biti dovršena u iduće dvije godine. Vere Nicoll očekuje kako će u roku od osam godina elektrana raspolažati kapacitetom od 500 megawata, što je približno četvrtina ukupne potrošnje električne energije u zemlji i dovoljno je za opskrbu deset milijuna Etiopljana. "Svojim projektima utirali smo nove putove na mnogim tržištima u nastajanju, ali ovo je najvažniji zahvat na kojemu će itko od nas ikada raditi", ističe Vere Nicoll. "Doslovce do kraja našeg radnog vijeka."

Vere Nicollov revolucionarni projekt upravo je ono čime se u svom radu i bavi jedan od njegovih glavnih ulagača – Globalni fond za energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije (GEEREF). Fond je pokrenut velikim ulogom javnih sredstava - 112 milijuna EUR od Norveške, Njemačke i EU-a – koja su iskorištena za namicanje još 110 milijuna od privatnih ulagača. GEEREF je sa svojim prikupljanjem sredstava završio u proljeće 2015. i već računa kako će na svaki euro koji uloži u neki projekt u konačnici biti uloženo još 50 EUR.

Koristeći javna sredstva ne bi li privatnim ulagačima ublažio rizik, GEEREF je sazdao jedinstveni portfelj

ulaganja u obnovljive izvore energije u zemljama u razvoju. U jednom jedinom, ali vrlo prometnom uredu smještenom u, srećom, svjetlom i dobro proračenom dijelu luksemburške središnjice ElB-a, GEEREF-ov voditelj Cyrille Arnould predsjeda timom koji je uložio u nekih 50 zasebnih projekata koje u zemljama u razvoju vode ljudi kojima je to prva upravljačka uloga u životu. "Dokazujemo kako društveno odgovorne projekte mogu provoditi i oni kojima je na pameti prvo dobit", kaže Arnould.

Potpore obnovljivim izvorima energije, ali bez stavljanja glave na panj

Za strukturu GEEREF-a ključno je ono što se naziva "politika prvog gubitka." Drugim riječima, javna sredstva fonda koriste se kao štit za novac privatnih ulagača. Ako fond pretrpi kakav gubitak, prvo će ga pokriti iz javnih sredstava. Zbog toga su privatni ulagači sigurniji i potiče ih se na ulaganje u fond koji bi im se inače možda doimao prerizičnim. Garrie Lette, koji u australskom Melbourneu upravlja 4,5 milijardi EUR vrijednim portfeljem mirovinskog fonda, u GEEREF je uložio 42 milijuna EUR. "Tu nismo stavljali glavu na panj," ističe Lette, investicijski direktor u Catholic Superu. "No, za nas je to ipak jedno važno ulaganje."

Lette priznaje kako obnovljivi izvori energije u zemljama u razvoju, s ljudima koji nikada prije nisu upravljali nekim fondom, "baš i ne ispunjavaju sve uvjete koje bismo očekivali." Privukla ga je upravo struktura GEEREF-a. "Rukovodimo se rizikom i prinosom. Prisutnost kapitala za pokriće prvog gubitka bila je presudna za našu odluku o upuštanju u taj posao." Fond predviđa prinose nešto veće od 20%.

Razvoj projekata od nule

Mada GEEREF ima širok zemljopisni doseg, Arnould najbolje prilike za rast vidi u sektoru obnovljivih izvora energije u Africi. Tu se slaže s Andersom Hauchom,

„Dokazujemo kako društveno odgovorne projekte mogu provoditi i oni kojima je na pameti prvo dobit.

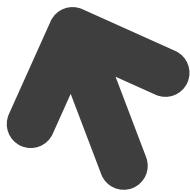
direktorom za ulaganja u Frontier Investment Managementu. Taj 44-godišnji Danac i njegovi kolege iz Frontiera stoje iza 45 milijuna USD vrijednog projekta hidroelektrane na rijeci Siti u zabačenom području planine Elgon u Ugandi. Predviđa se kako će Siti do kraja 2016. proizvoditi s kapacitetom od 5 megawata, s turbinama na prvom mjestu gdje se rijeka strmo obrušava i stvara najveću snagu za njihovo pokretanje. Do konca 2018., kada Frontier postavi turbine na drugom vodopadu, Siti će proizvoditi 2,5% ukupnog kapaciteta Ugande.

Frontier je savršen primjer ulaganja za GEEREF (u 60 milijuna EUR vrijednom fondu, na njegov ulog otpada 12 milijuna EUR). Nije imao nikakvog prethodnog iskustva, zbog čega su savjetnici EIB-a mogli održati važnu ulogu u njegovom upravljanju. Tako je Arnould na čelu Frontierovog savjetodavnog odbora za ulaganja. Što je još važnije, Frontier radi na projektima koji kreću "iz temelja", što znači kako ne ulaze u postojeće projekte. Sve svoje projekte razvija od nule. A ta "dodata vrijednost" u samom je srcu onoga čime se bavi i GEEREF. "Ušli su s velikim ulaganjem koje nam je pomoglo da se domognemo ostalog novca. A onda su nam dali i mnoštvo savjeta o ulaganjima koja bismo mogli izvršiti", napominje Hauch. "Uloga GEEREF-a bila je zaista presudna."

Sada kada GEEREF za sobom ima ostvarenja koja govore u prilog njegovoj strategiji, Arnould je spreman za sljedeći krug financiranja. Zamisao je da GEEREF II bude znatno veći i da mu se podigne udio privatnog kapitala. "Privatnim ulagačima i dalje ublažavamo rizike", kaže Arnould. "Ali više im ne moramo nuditi toliku zaštitu, jer i sami vide naša dosadašnja ostvarenja. Izgradili smo veliko povjerenje."

Mladi Ugandani nad lokacijom buduće elektrane na Sitiju

GLOBALNI igrač

EIB na svjetskoj pozornici igra važnu ulogu u bavljenju pitanjima kao što su borba protiv klimatskih promjena. Banka radi i na promicanju bolje budućnosti za susjede i trgovinske partnere Europe u svim dijelovima svijeta.

7,25 mlrd.^{EUR}
u zajmovima
izvan EU-a za 63 projekta

95 milijuna EUR
za 14 novih poslova
mikrofinanciranja

Mala afrička solarna ploča kao izvor svjetla pri večernjem učenju i mikrofinanciranje Sirijki izbjeglih u Libanon

Potpore za
6.000
malih i srednjih
poduzeća koja
zapošljavaju
280.000
ljudi

Nada u blizini doma

Ulaganja u programe zamišljene ne bi li se sirijski izbjeglice zadržali u blizini svoje domovine, ali i kako bi im se pomoglo u njenoj obnovi po završetku rata

Kada je u rujnu 2015. započela nova školska godina, tek je 200.000 sirijske djece izbjegle u Libanon moglo pohađati tamošnje škole. Libanon jednostavno nije raspolagao kapacitetima za njih još 600.000. Ahmed Saeed, Egipćanin koji radi kao direktor u tvrtki ITWorx Education, došao je u izbjeglički logor u selu Saadnayel u dolini Bekaa Valley i latio se otvaranja škole pod šatorom. U roku od tri tjedna, imao je 50 učenika svih dobi, od kojih mnogi već četiri godine nisu mogli pohađati školu. Nastava se izvodi prema inačici libanonskog nastavnog programa zasnovanoj na računalnom oblaku, s pomoću 60 dolara vrijednih tablet-računala i samo par nastavnika. "Osjećaju kako su ipak važni", ističe Saeed. "Netko končano vodi brigu o njima."

Cilj škole koju je pokrenuo ITWorx i koju ta tvrtka želi proširiti kako bi ispunjavala potrebe svih sirijskih izbjeglica na tom području, je iznova izgraditi budućnost onih koje je građanski rat otjerao iz njihove domovine. Škola počiva i na pretpostavci kako se, time što se izbjeglicama pomaže da ostanu u blizini svoje domovine, povećavaju izgledi da će se tamo i vratiti ne bi li sudjelovali u obnovi Sirije po završetku rata. "S izbjegličkim pitanjem možete se boriti političkim sredstvima", napominje Romen Mathieu, predsjednik ITWorx Educationa. "No, najbolje je boriti se kulturom i ulaganjima – buđenjem nade na ovom prostoru."

Cilj rada Europske investicijske banke na Bliskom Istoku je izgraditi stabilnost koja će za izbjeglice, pak, stvoriti poticaj da ostanu u svojoj regiji. Banka zato širi svoju regionalnu prisutnost, pri čemu radi na važnim projektima u Libanonu, Turskoj i Jordanu.

Al-Majmoua, libanonska neprofitna institucija za mikrofinanciranje koju podupire EIB, u zadnje je dvije godine obučila 8.000 žena i mladih iz Sirije i odobrila kredite u korist 200 Sirijki. To će se pokazati presudnim kada dođe vrijeme za obnovu te razorenе zemlje. "Kada se naši korisnici vrate u Siriju, svoj bonitet što su ga kod nas stekli mogu iskoristiti kao jamstvo urednog ispunjavanja obveza", ističe Youssef Fawaz, izvršni direktor al-Majmoue. "I njima i Siriji to će pomoći da se vrate u normalan život."

Zadnjih godina, EIB financira projekte obnovljivih izvora u Jordanu, među kojima je i vjetroelektrana Tafila, koja je 2015. počela s proizvodnjom električne energije za 83.000 kućanstava u tom pustinjskom kraljevstvu. **Cilj Jordana je da obnovljivim izvorima energije do 2020. pokrije 10% svojih potreba.** To je presudno za zemlju kojoj energetski troškovi "pojedu" 20% bruto društvenog proizvoda.

→ Jordan je 2015. dogovorio posao u vrijednosti od 66 milijuna EUR radi obnove domaće elektroenergetske mreže, čime će se u cijeloj zemlji unaprijediti prijenos električne energije.

→ Ta će električna energija, pak, doprinijeti onoj potrebnoj za jedan drugi posao što ga je EIB sklopio 2015., a riječ je o 49,7 milijuna EUR vrijednom projektu Wadi al-Arab, koji će **cijevima dovesti vodu do područja na sjeveru Jordana koje je već sada suho, a postaje i sve suše zbog priljeva sirijskih izbjeglica.** 26 km dugim cjevovodom dopremat će se 30 milijuna prostornih metara slatke vode gođišnje, što će na tom području doprinijeti i stabilnosti jer će smanjiti napetosti oko oskudnih vodnih dobara.

Slatka priča o šećeru

U malenoj otočnoj državi Mauricijus, inovativna tvrtka šećernu trsku cijedi do zadnjeg novčića, a pritom štiti i okoliš

Ovo je priča o tvrtki koja se bavi preradom šećerne trske na otoku udaljenom dvije tisuće kilometara od obale jugoistočne Afrike. Njezino se rukovodstvo suočilo s velikim promjenama, ali na sve su odgovorili čitavim nizom inovacija. U EIB-u su pronašli svog partnera i pokrenuli niz djelatnosti koje su se uspjele othrvati potresima koji su im prijetili. A pri svemu tome vodili su brigu i o zaštiti okoliša u svojoj maloj zemlji u Indijskome oceanu.

Prije desetak godina, međunarodni trgovinski ugovori doveli su do ukidanja zaštite cijena šećera, koje su – na afričkim, karipskim i pacifičkim tržištima gdje su bile zaštićene – u razdoblju od 2006. do 2009. pale za čak 36%. Promjene su bile nužne.

Omnicane, tvrtka s poviješću dugom 150 godina, krenula je putem inovacija zahvaljujući kojima je u okviru svog kompleksa u La Baraqueu na jugu Mauricijusa izgradila niz postrojenja na način da se u svakom od njih iz određenog nusproizvoda pretvodnog procesa već u sljedećem dobiva posve novi proizvod. Pritom se tvrtka upustila u nove djelatnosti poput rafiniranja šećera, proizvodnje električne energije i destiliranja etanola, što bi se u danima kada su cijene šećera bile zajamčene činilo nezamislivim.

Uzgajivači šećerne trske na Mauricijusu nekoć bi rezali svoje stablike i podvrgavali ih osnovnoj preradi radi dobivanja sirovog šećera koji bi se potom otpremao u Europu, gdje bi ga se rafiniralo u konačni proizvod – konzumni šećer. Kao prvi korak, Omnicane je zajmom EIB-a od 15 milijuna EUR izgradio rafineriju za preradu sirovog šećera ne bi li od gotovog proizvoda – bijelog šećera – mogao ubirati veće prihode. U La Baraqueu, Omnicane danas proizvodi i do 200.000 tona rafiniranog šećera godišnje. Rafinerija se pokazala velikim uspjehom, ali i izvorom novog problema.

Prije nego što stigne na vaš stol, šećer se pročišćava nizom industrijskih procesa. No, što s nusproizvodima koji za njima ostaju, a to je uglavnom melasa?

“Ne ispuštaju ni jednu jedinu priliku za izvlačenje financijske koristi iz onoga što rade”, kaže Vincent Girard, kreditni referent EIB-a.

Omnicane ju je isprva morao jeftino prodavati i otpremati širom svijeta, gdje se pretvarala u etanol ili koristila kao sastojak u proizvodnji stočne hrane.

Kao sljedeći korak, Omnicane je sve to opet uzeo u vlastite ruke. Društvo je od EIB-a osiguralo još jedan zajam od 8 milijuna EUR za gradnju destilerije za preradu melase u bioetanol. Omnicane danas svake godine proizvede do 24 milijuna litara bioetanola koji se koristi kao dodatak gorivu, čime se smanjuje količina benzina potrebna za rad automobilskog motora, a prerađuje se i u alkohol za potrebe prehrambene industrije ili uporabu u medicinske svrhe.

No, ni to nije kraj priče. Naime, i proces dobivanja bioetanola ima svoj nusproizvod koji je Omnicane također pretvorio u svoju novu djelatnost.

Tijekom fermentacije, iz melase se oslobađa ugljikov dioksid. Omnicane svakog dana uspijeva "zarobiti" oko 25 tona tog ugljikovog dioksida i prodati ga obližnjoj tvornici gdje se proizvodi plin za gaziranje

pića. Osim toga, destilacija melase za sobom ostavlja nusproizvod poznat kao vinasa, koji je bogat mineralima poput natrija. Omnicane ga u svojoj destileriji pretvara u gnojivo te metan za proizvodnju električne i toplinske energije.

Poučeno iskustvom naglog pada cijene šećera, rukovodstvo Omnicanea je shvatilo kako bi možda bilo mudro još više razgranati djelatnost tvrtke. Tako su od EIB-a uzeli zajam od 8 milijuna EUR radi gradnje hotela s četiri zvjezdice i 139 soba. S još 700.000 EUR dobivenih od EIB-a, Omnicane je izradio generalni plan gradnje stambenih i poslovnih sadržaja oko hotela, gdje će se zaposliti 4.000 ljudi.

No, za Omnicane tu još uvijek nije kraj priče.

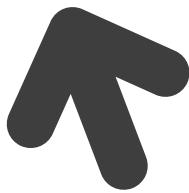
U industrijskom oblikovanju sve se više istražuje kako proizvoditi na način da se izbjegne stvaranje otpada. Posrijedi je takozvano kružno gospodarstvo – pristup kod kojeg osmišljavanje počinje dobrano prije faze u kojoj se neki proizvod baca u otpad, iznova iskorištava ili reciklira. **Kružno gospodarstvo** je zamisljeno kao sastavni dio faze planiranja ili oblikovanja

proizvoda ne bi li se osigurao što duži vijek trajanja te široke mogućnosti ponovne uporabe, popravka i recikliranja. "Izlazni materijal koji se trenutno smatra otpadom pretvarate u dragocjeni ulazni materijal za potrebe nekog drugog procesa", ističe Marco Francini, inženjer EIB-a. "Koristi za okoliš su neprocjenjive."

U zadnjih deset godina, EIB je u projekte kružnog gospodarstva uložio 15 milijardi EUR, što uključuje i završnu fazu industrijskog procesa u Omnicaneu.

Naime, tvrtka je 2015. s EIB-om potpisala 8 milijuna EUR vrijedan ugovor o gradnji postrojenja za "sagorijevanje ugljika". Tu će se ugljeni pepeo iz tri energetska postrojenja unutar kompleksa tvrtke i s drugih mesta na otoku termički prerađivati u dodatak cementu kojim će se sprječiti ispuštanje tona i tona ugljikovog dioksida koji se inače oslobađa tijekom proizvodnje i uvoza tog proizvoda, a dobivat će se i para za pogon drugih postrojenja Omnicanea. "Riječ je o industrijskom ekosustavu", kaže Rajiv Ramugon, direktor za održivost u Omnicaneu. "To je pristup od kolijevke do kolijevke."

Odakle dolaze sredstva

EIB je najveći izdavatelj obveznica i zajmodavac na svijetu. Banka je u 2015. na međunarodnim tržišta kapitala prikupila 62,4 milijarde EUR. Zahvaljujući svom izvrsnom bonitetu, EIB je u mogućnosti prikupljati sredstva u velikim iznosima i po povoljnim stopama. Te pogodnosti potom prenosimo i na svoje klijente.

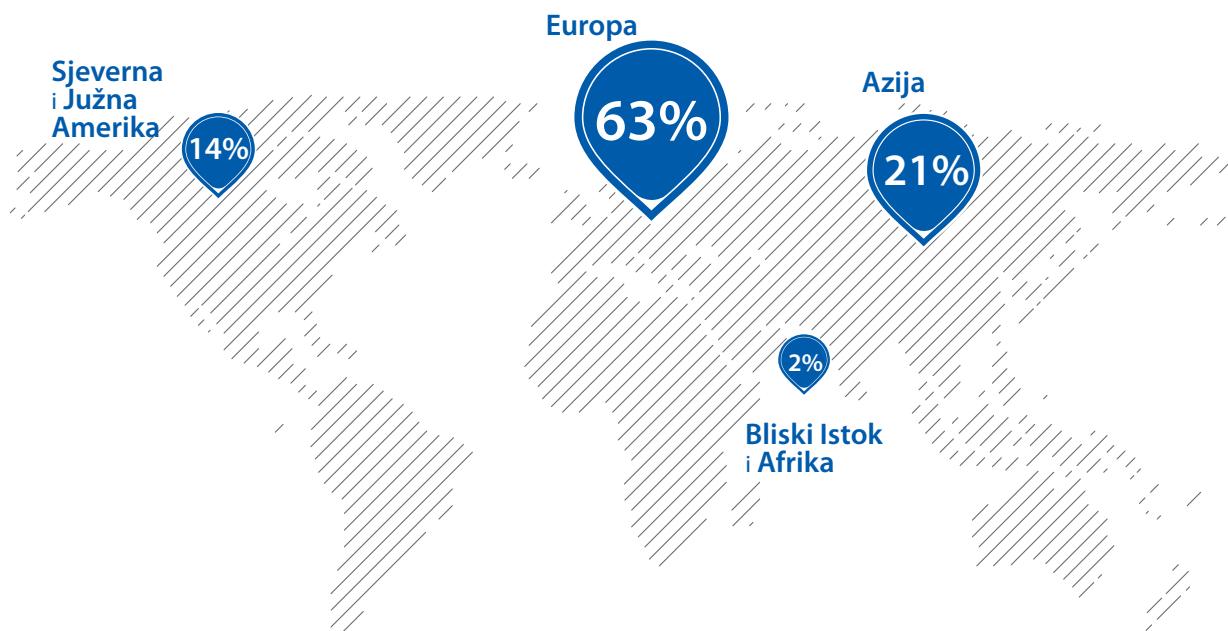
EIB je globalni finansijski igrač. Banka je u 2015. zajmove isplatila u 12, a obveznice izdala u 16 valuta. S izdanjima u tako širokoj lepezi valuta, dopiremo i do ulagača koji se inače možda ne bave ulaganjima u kakva se EIB upušta u Europi, ali koji svojim ulaganjem u obveznice EIB-a posredno doprinose i europskim projektima.

Odakle je pristigao novac

Struktura izdanja obveznica EIB-a prema zemljopisnim područjima

Glavni naglasci iz 2015.

- 89% obveznica EIB-a izdano je u EUR, GBP ili USD
- vodeći izdavatelj referentnih obveznica u EUR i USD
- najveći izdavatelj obveznica u GBP, izuzmene li britansku vladu
- tržišni predvodnik za tursku liru, kanadski dolar, norvešku krunu i južnoafrički rand

Crtu podvlačimo zelenom tintom

EIB okuplja sudionike tržišta ne bi li im dao jasne smjernice za procjenu utjecaja ulaganja koja se izvršavaju sredstvima prikupljenim njegovim Zelenim obveznicama

U prosincu 2015., na pariškoj konferenciji UN-a o klimatskim promjenama, postignut je važan sporazum o globalnom zatopljenju. No, značajan bi utjecaj na koncu mogla imati i jedna od manje razvijanih inicijativa najavljenih na tom skupu.

U stvari, o utjecaju je upravo i riječ. Naime, EIB je koordinirao radom skupine od 11 međunarodnih finansijskih institucija koje su objavile smjernice za izvješćivanje o utjecaju Zelenih obveznica.

40 milijardi USD koliko je 2015. prikupljeno Zelenim obveznicama mora se uložiti u projekte borbe protiv klimatskih promjena. No, nevolja je u tome što različite organizacije utjecaj na klimu mjere i o njemu izvješćuju na različite načine. Ulagači ne mogu pouzdano znati je li tona ugljikovog dioksida čije su ispuštanje svojim novcem naumili spriječiti zapravo iznosila pola tone ili možda čak i dvije tone.

Zahvaljujući radnoj skupini predvođenoj EIB-om, na svjetlo dana izšao je prvi skup smjernica za izvješćivanje o utjecaju njegovih Zelenih obveznica. Smjernicama se osigurava transparentnost i odgovornost,

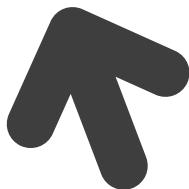
a Zelenim se obveznicama omogućuje dopiranje do šireg kruga ulagača.

EIB za svaki pojedini projekt već objavljuje podatke o iznosu sredstava osiguranih iz Zelenih obveznica i utjecaju projekta na klimu. Uzmimo, primjerice, golemi projekt solarne elektrane u marokanskom Ouarzazateu, gdje bi proizvodnja električne energije trebala krenuti početkom 2016. Ukupni zajmovi kojima EIB financira razne projekte fotonaponskih i koncentriranih elektrana u Ouarzazateu prelaze iznos od 200 milijuna EUR. Iz sredstava koja je prikupio izdanjem svojih Zelenih obveznica, EIB je za projekt Ouarzazateu izdvojio 40 milijuna EUR, a utjecaj tog izdvajanja jasno se iznosi u izvješćima Banke:

- ➔ električna energija za 250.000 Marokanaca
- ➔ sprečavanje emisije 193 tone ugljičnog dioksida godišnje
- ➔ otvaranje novih radnih mjesti u domaćoj solarnoj energetici

Projekt solarne elektrane u marokanskom Ouarzazateu

Sprega i suradnja

Uspostavom Europskog fonda za strateška ulaganja, Banka je dobila novu i važnu ulogu koja iziskuje posebne upravljačke kapacitete radi njenog nadgledanja.

EFSU

U prosincu 2014. čelnici europskih država i vlastita dogovorili su Plan ulaganja za Europu. Cilj je bio iznova pokrenuti dugoročna ulaganja u kojima je s finansijskom krizom iz 2008. – ako ne i ranije – došlo do zastoja. Jedan od važnih stupova tog plana je i **Europski fond za strateška ulaganja (EFSU)**. U sklopu EFSU-a, EIB će raspolagati jamstvom od 16 milijardi EUR iz proračuna EU-a te svojim vlastitim sredstvima u visini od 5 milijardi EUR. Banci će to poslužiti kao oslonac za ulaganja u projekte kojima bi se u razdoblju od tri godine trebala osigurati potpora za financiranje u iznosu od 315 milijardi EUR.

Europski parlament je sredinom 2015. donio propise o osnivanju EFSU-a. Upravljački sustav EFSU-a službeno je uspostavljen imenovanjem Wilhelma Molterera na dužnost glavnog direktora EFSU-a.

I prije konačnog imenovanja Odbora za ulaganja EFSU-a, EIB je već sastavio portfelj ulaganja iz EFSU-a, od kojih je svako upućeno Europskoj komisiji na odobrenje. O nekim od tih ulaganja mogli ste pročitati na stranicama ovog izvješća na kojima se govorilo o projektima.

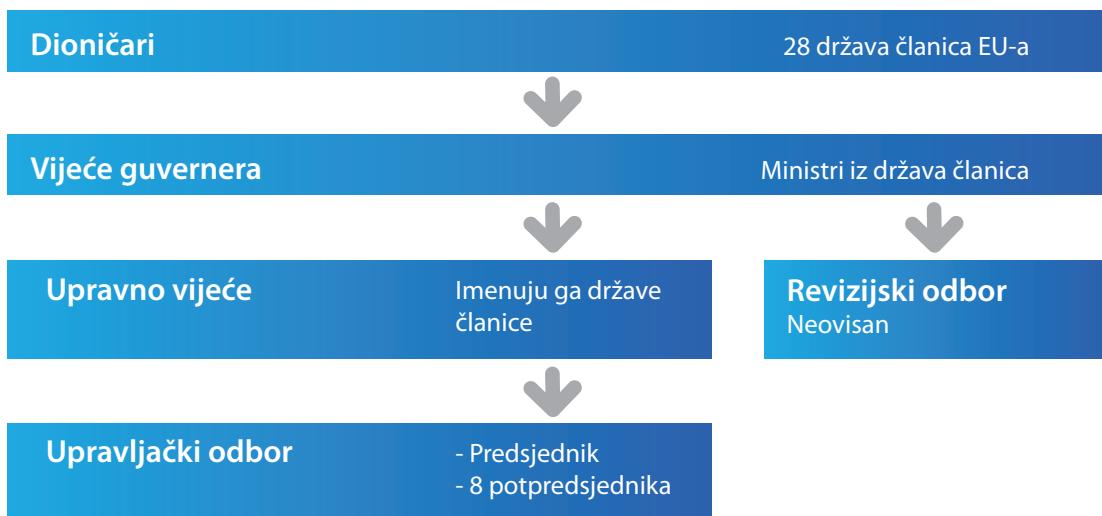
Projekti koji uživaju pogodnosti jamstva EFSU-a podliježu uobičajenom postupku dubinskog ispitivanja EIB-a i konačnom odobrenju njegovog Upravnog vijeća. Poslovi financiranja ostvareni preko EFSU-a bit će iskazani na bilanci EIB-a, ali ti će kreditno rizičniji poslovi za EIB biti kreditno neutralni jer počivaju na jamstvu EU-a i vlastitim sredstvima Banke. Osoblje EIB-a i upravna tijela EFSU-a sada surađuju na osiguranju sredstava za njihove projekte pokrivene jamstvom iz proračuna EU-a:

- **Upravljački odbor EFSU-a** daje smjernice u vezi s profilom rizičnosti portfelja i strategijom
- **Odbor za ulaganja EFSU-a** procjenjuje i odobrava korištenje jamstva iz proračuna EU-a za potrebe određenih poslova

Odbor za ulaganja EFSU-a

Upravljačka struktura EIB-a

Radi jačanja njene odgovornosti, s Bankom surađuju i s njome su u sprezi mnoge institucije EU-a:

- ➔ **Europski parlament** svake godine ocjenjuje rad EIB-a.
- ➔ **Europska komisija** imenuje jednog člana Upravnog vijeća EIB-a i daje mišljenje o svakog projektu predočenom Upravnom vijeću.
- ➔ **Europski pučki pravobranitelj:** Za razliku od drugih međunarodnih finansijskih institucija, pritužbe građana na nepravilnosti u postupanju ne završavaju s pritužbenim mehanizmom EIB-a, već ih se može proslijediti i europskom pučkom pravobranitelju.
- ➔ **Sud EU-a** odlučuje u svim sporovima između EIB-a i država članica EU-a, a može ocjenjivati i zakonitost odluka koje donose tijela Banke nadležna za odlučivanje.
- ➔ **Europski revizorski sud** može revidirati kreditne poslove iz djelokruga EIB-a.
- ➔ **Europski nadzornik za zaštitu podataka** prati pridržava li se EIB pravila i propisa o zaštiti osobnih podataka.
- ➔ **Europski ured za borbu protiv prijevara** surađuje s EIB-om na sprečavanju prijevara.
- ➔ **Europska središnja banka** nudi kreditne linije za održavanje likvidnosti poslovanja unutar Eurosustava, a kojima pristup ima i EIB.

EIB se zahvaljuje sljedećim nositeljima projekata i dobavljačima što su mu za potrebe ovog izvješća ustupili svoje fotografije: © EIB Photolibrary, © Shutterstock, © Frederic Legrand - COMEO / Shutterstock.com, © Melih Cevdet Teksen / Shutterstock.com, © Matyáš Rehák / Shutterstock.com, © kavalenkau / Shutterstock.com, © Polpharma, © Neoen, © Oxford University, © Cavidi, © MicroBank Caixa, © PerMicro, © K10 Apprenticeships Limited, © ORGA bouw, © Smart-Eye, © Alper Çuğun (Flickr), © HSY, © 2015 Sandwell and West Birmingham Hospitals NHS Trust, © Getinge, © William Demant, © Copenhagen Infrastructure Partners, © Omnicane, © EU/NEIGHBOURHOOD INFO CENTRE – fotograf Safi Naciri. Odobrenje za reproduciranje ili korištenje tih fotografija mora se zatražiti izravno od nositelja autorskog prava.

Grafičko oblikovanje: EIB GraphicTeam.

Tiskano u tiskari Imprimerie Centrale na papiru MagnoSatin, uz uporabu boja na bazi biljnog ulja. Odobren u skladu s pravilima Vijeća za nadzor šuma (FSC), spomenuti se papir u potpunosti sastoji od djevičanskog vlakna (od čega najmanje 50% dolazi iz dobro upravljenih šuma).

Grupacija EIB sastoji se od Europske investicijske banke i Europskog investicijskog fonda.

Europska investicijska banka
98 -100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
📞 +352 4379-1
📠 +352 437704
www.eib.org – 📩 info@eib.org

Europski investicijski fond
37B, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Luxembourg
📞 +352 2485-1
📠 +352 2485-81200
www.eif.org – 📩 info@eif.org

Izvješće o radu 2015.

